

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRASTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

Vol. LXXVI Kaina 25 c.

TREČIADYNIŲ — WEDNESDAY, SAUSIS — JANUARY 13, 1982

Nr. 10

AUSRA Nr. 18 (58)

LIETUVIAI IR LENKAI

(Tęsinys)

Antrasis pasaulinis karas abi tautos nuvedė skirtingais keliais, nors jų likimai turi ir šio kio panašumų. Lietuva, vienai okupacijai keičiant kitą, taip ir neatgavo laisvės. Rytų grobikui mūsų respublika — langas į Vakarų Europą, pladarmas būsimoms agresijoms į Vakarus, pui ki strateginė padėtis ir gana neblogas aruodas amžinai alkanam rusui... O tolimesnė šalyse, kaip XIX amž., Lietuvos vardas jau sunkiai beprisimenamas. Gal tik mūsų "Kronika" dar kartais sudrumsčia pasaulio sąžinę.

Lenkai, iškentę visas okupacijos, konclagerių bei pažeminimo kančias, buvo sovietų išlaisvinti ir vėl atgavo nepriklausomybę. Bet kokia ta nepriklausomybė? Lenkų tauta nuo seno linkusi į Vakarus ir visada pasirodusi bendradarbiauti su jais prieš savo tradicinį priešą — Rusiją, pastarosios buvo labai gudriai pririšta prie tarybinio režimo. Tarybų Sąjunga, atėmusi nuo seno valdytas ukrainiečių ir baltarusių žemes, lyg "patraukė" Lenkijos teritoriją keliais šimtais kilometrais į Vakarus — Lenkijai atėmė gerą gabalą 700 metų vokiečių valdytos Silezijos. Ši šalis, ilgai svajojusi apie mažytį, laimingą ir galingą, gavo kelis šimtus kilometrų pajūrio. Reikėtų tuo tik džiaugtis, bet kodėl to džiaugsmo nėra, kodėl lenkams viskas krenta iš rankų?

Lenkai, kaip ir lietuviai, laukia permaining. Bet jeigu lietuviams permaining gali atnešti tik laisvę, tai lenkams ir baisų vokiečių kėrtą. Mūsų turistai, apsilankę VDS, ne kartą yra pasakoję, kad, klaidingai juos palaikę lenkais, vokiečiai nenorėjo su jais kalbėtis; tik sužinoję, kad jie lietuviai, vokiečiai maloniai juos priimdavo. Tad nori nenori — lenkams tenka būti lojaliems Tarybų Sąjungos atžvilgiu. O juk jie nepamir-

ta ir skriaudų, patirtų iš sovietų pusės. Ar gali lenkai užmiršti Varšuvos sukilimo tragediją 1944 m.? Kudangi dauguma sukilėlių buvo provokatoriškos orientacijos ir siekė atkurti senąją prieškarinę Lenkiją, tarybinė armija, priėjusi prie Varšuvos, staiga "pavargę". Stalinas nutarė vokiečių rankomis susidoroti su priešininkais. Ir vokiečiai tai įvykdė labai stropiai, lyg pagal specialų rusų užsakymą. Nors pašonėje už Vyslos stovėjo galinga rusų armija, nuo kurios jie ilgą laiką nesustojamai traukėsi, vokiečiai ramiai kelis mėnesius "darbovisi" Varšuvoje. To "darbo" rezultatas kalnai lavonų, o iš milijoninio miesto — tik degusių kūnų ir namų griaučiai. Ir tik kada vokiečiai iki galo sudorėjo visus komunistų priešus, Tarybinė armija pagaliau "pailsėjusi" užėmė tą griuvusių krūvą, kažkada vadintą Varšuva. Ne, šitai ir už šimto metų neužmirštama! Šito neatpildyti Varšuvos kultūros rūmų, grynai tarybinio stiliaus pastato ir šiuo metu labai gadinančio Varšuvos panoramą, statybą!

O ir pokario metais džiaugsmo buvo labai nedaug. Ar gali lenkai džiaugtis šalies ekonomikos laimėjimais, jei ta ekonomika, visų pirma, skirta stiprinti tarybinės sistemos galia, o liaudies gerovės kilmis — tik kažkelintoje vietoje? Ar gali lenkai patenkinti tai, kad Lenkijos valstybės vežimo vadeles laiko Maskvos rankose? Ar gali giliai tikintis lenkas katalikas būti patenkintas gyvenimu, matydamas, kad jo mokami mokytojai naudojami ateistini propagandai ir Bažnyčios groviniui? Ar galėjo jis ramiai žūrėti, kai lenkų kariai buvo varomi į Čekoslovakiją, kad apsaugotų Tarybų Sąjungos interesus? Gal todėl lenkams darbas krinta iš rankų, gal todėl lenkai tiek daug geia...

(Bus daugiau)

KAMPANIJA PRIEŠ LENKIJOS ŽYDUS

Irodinėjama — žydai tvarko "Solidarumą"

(Tęsinys)

Partijos užkulisius žina lenkai tvirtina, kad "Trybuna Ludu" gruodžio 13 d. straipsnis prieš dr. Geremeką, kuris vadinamas sionistu, nebūtų pasirodęs be Stefano Olszowskio, politbiuro nario ir spaudos, televizijos, radijo viršininko žinios. Lenkai, kurie žino Geremeką veiklą "Solidarume", tvirtina, kad kaip tik jis ragino laikytis atsargiai, veikti nuosakiai, nesikarščiuojant. Stefano Olszowskio pažįstami žino, kad jis ir 1967 metais turėjo nemažą vaidmenį išvalant "sionistus" iš lenkų komunistų partijos.

Komentatoriai teigia, kad antisemitizmo aistras šiuometinėje Lenkijoje turi mažai pagrindo. Lenkijoje gyvena apie 5,000 — 8,000 žydų, jų tarpe daug senelių, kuriems per vėlu kur emigruoti ir pradėti gyvenimą iš naujo. Komunistų viršininkas nėra žinomas žydu, jų nėra ir valdžios įstaigose. Nežiūrint to, pernai kovo mėn. įvyko Varšuvoje demonstracija, kuri paminėjo "sionistų klirkos" lenkų aukas. Stalino laikais lenkų saugumą valdė žydai. Iš tų dienų gimė "Grunvaldo" organizacija,

turinti kelis tūkstančius narių, žinomų savo nuotakomis prieš žydus, tačiau didesnę įtakos Lenkijoje neturinti. Ši grupė leido laikraštį, pasižymėjusį straipsniais prieš žydus.

Ir "Solidarumas" neišvengė išsiskikimų prieš žydus. Varšuvos skyrius kartą net suaukė spaudos konferenciją, kurioje išėjo, jog "tam tikros jėgos" Lenkijoje bando panaudoti antisemitizmą prieš KOR grupę ir prieš "Solidarumą". Štetino "Solidarumo" veikėjas Marian Jurszyk vienoje kalboje kaltino, kad komunistų partijoje daug svarbių narių yra tik prisidengę lenkiškais pavardėmis. Trys ketvirtadaliai komunistų vadų eš žydai. Tuo po šio Jurszyko pareiškimo Varšuvoje pasirodė lapeliai, kuriuos pasirašė "Žydiški KOR nariai". Lapelis smerkė antisemitizmą, skelbė vienybę ir susilaikymą. Lapelį pasirašė bei kitų ir Jacek Kuron, kuris visai nėra žydas. KOR greit pasiskelbė, kad lapelis ne tos grupės darbas, bet, greičiausia, saugumo provokacija, siekianti sujungti KOR su žydais.

(Bus daugiau)

Bruselyje baigėsi NATO valstybių užsienio reikalų ministrų konferencija, kuri pasmerkė sovietų vaidmenį Lenkijos krizėje ir reikalavo užbaigti Lenkijoje civilinių teisių laizymus. Nuotraukoje — JAV valstybės sekretorius Alexander Haig ir NATO generalinis sekretorius Josef Luns.

APIE TAUTINES MAŽUMAS LENKIOJE

"Solidarumo" sąjūdis Lenkijoje išjudino tautinių mažumų klausimą: laisvųjų profsąjungų bei oficialioje spaudoje dažnai pasivadeles laiko Maskvos rankose. Ar gali giliai tikintis lenkas katalikas būti patenkintas gyvenimu, matydamas, kad jo mokami mokytojai naudojami ateistini propagandai ir Bažnyčios groviniui? Ar galėjo jis ramiai žūrėti, kai lenkų kariai buvo varomi į Čekoslovakiją, kad apsaugotų Tarybų Sąjungos interesus? Gal todėl lenkams darbas krinta iš rankų, gal todėl lenkai tiek daug geia...

(Bus daugiau)

Potvyniai Lenkijoje

Varšuva. — Šalia politinės ir ekonominės Lenkijos krizės, kilo dar viena problema, — negirdėtas Vislos potvynis. Gruodžio pradžioje Lenkijoje gerokai pasnigo, o praėjusią savaitę buvo kelių dienų atodėris, sunėšęs į Vislos upę daug vandens. Staiga vėl užšalo, nauji ledai užkilo upės tėkėjimą ir vanduo pakilo 10 pėdų virš normalaus lygio. Apsemti laukai, žemiau gulinčios gyvenvietės 14-koje vaivadijų. Teko evakuoti 12,000 žmonių. Blogiausia padėtis prie Plocko, Konino, Koszalino ir Szczecino apylinkėse.

Varšuvos radijas skelbia, kad 3,000 kareivių pasiusti gelbėti žmonių ir galvijų. Potvyniai grėsia tiltui prie Plocko. Per tiltą eina keturios naftos vamzdžių linijos, dvi siekia Rytų Vokietiją. Jei vanduo ir ledai tiltą sugriautų, nutrūktų ir naftos tiekimas, apie 50,000 tonų per dieną.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Naujoji Ganos vyriausybė paskelbė, kad atnaujinami diplomatiniai ryšiai su Libija. Ganos diktatorius Rawlings yra didelis Libijos Khadafio gerbėjas. Iš Libijos į Gana atvyko didelė delegacija, kuri patars kaip įsivertinti valdžios.

— Sirijos užsienio reikalų ministris Khaddam neužligo vyks į Maskvą pasitarti su sovietų vyriausybe. Užvakar Sirijos ministras lankėsi Saudo Arabijoje.

— Prancūzijos parlamentas pradėjo svarstyti įstatymą, kuris suteiks Korsikos salai autonomiją, išskyrus 61 asmens Korsikos seimelį. Korsikoj, kurią prancūzai valdo 213 metų, gyvena 229,000 žmonių, kurie seniai reikalauja autonomijos.

— Varšuvos teismas nusprendė, kad du "Solidarumo" nariai, kurie organizavo streiką Huta Warszawa plieno liejykloje, yra nekalti. Trečias buvo nubaustas lygtinai. Žmonės kalba, kad Varšuvos teisėjai yra švelnesni už kitų miestų. Sunkiausios baismės "Solidarumo" nariams skiriamos Katowicuose.

— Automobilių darbo unija pradėjo derybas su Fordo bendrove. Pirmąją dieną bendrovės atstovai pareiškė, kad JAV bendrovės negali konkuruoti su Japonija, kurios darbininkai dirba už 10 dol per valandą mažiau. Unija nereikalauja algų pakėlimų, manoma, kad darbininkai atsisakys kai kurių algų priedų, tačiau reikalauja darbo "saugumo" garantijų.

— Pakistano valdžia paskelbė dalinį cenzūros palengvinimą. Laikraščiu leidėjams nereikės rodyti atskirų straipsnių valdžios cenzoriams, tačiau jie bus baudžiami, jei praleis nepageidaujamus straipsnius.

— Iš Anglijos pestininkų pulko kareivinių dingo nedidelis kiekis ginklų. Įtariama, kad ginklus pagrobė Airių respublikos armijos agentai.

— Atlantos mieste suvažiavo juodųjų organizacijų vadai ir paskelbė vienos savaitės minėjimą kun. dr. Luther Kingo gimtadienio proga. Juodieji kalbėjai reikalavo, kad Amerikoje būtų paskelbta valstybinė šventė, — Kingo diena.

NATO MINISTERIAI PASMERKĖ MASKVĄ

Graikija ragino nesmerkti Sovietų Sąjungos

Bruselis. — Nato bloko užsienio reikalų ministrų konferencija pasmerkė Sovietų Sąjungą už aktyvią paramą Lenkijos kariuomenės režimui ir išėjo Maskvą, kad Vakarai gali imtis ekonominių sankcijų. Nato pareiškime sakoma, kad Sovietų Sąjunga atsakinga už karinę padėtį Lenkijoje. Sovietai neturi jokių teisių nuspręsti socialinį ar politinį Lenkijos išsivystymą, sakoma komunikate. Reikalaujama leisti lenkams patiems išspręsti, nesikišant iš šalies, savo problemas, reikalaujama gerbti lenkų tautos daugumos troškimą tautinio atsinaujinimo reformų.

Nato konferencija griežtai žodžiais pasmerkė masinį žmogaus teisių laužymą Lenkijoje ir ragino karinę valdžią laikytis savo pažadų, atstatant civilines laisves ir pažadėtas reformas.

Ministeriai nutarė atidaryti Madride Europos Saugumo ir kooperavimo konferenciją, kurioje Europos delegacijoms pradžioje vadovaus užsienio reikalų ministrai ir kels žmogaus teisių laužymus Rytų Europoje.

Nato ministrų konferencijoje viena Graikija nepritarė komunistui. Graikija pasisakė prieš Sovietų Sąjungos pasmerkimą, nes nėra įrodymų, kad sovietai kišasi į lenkų reikalus. Graikų memorandumas tuo klausimu sako,

kad Nato valstybės neturi moralinės teisės pasmerkti karinį režimą Lenkijoje, kada pačioje Nato organizacijoje yra karinė vyriausybė, lauzanti savo piliečių teises — Turkijos valdžia.

Vos kelioms valandoms praėjus nuo Nato komunikato paskelbimo, Sovietų Sąjungos "Tass" agentūra pareiškė, kad tai nepakenčiamas kišimasis į suverenines Lenkijos reikalus. Varšuvos radijas paskelbė, jog Nato šalys tiesioginiai kišasi į Lenkijos problemas. "Tass" pranešime sakoma, kad Nato pasidavimas Amerikos spaudimui prieštarauja tarptautinei teisei, Jungtinių Tautų čartai, Helsinkio Baigiamajam aktui. Varšuvos pareiškimas skundžiasi, kad Nato šalys bando diktuoti Lenkijai. Jos ignoruoja specifines Lenkijos problemas ir užmiršta lenkų vyriausybės pažadą užbaigti karinę padėtį, kai tik sąlygos leis, sako Varšuvos PAP.

Lenkų ministeris lankėsi Maskvoje

Maskva. — Lenkijos užsienio reikalų ministris Josef Czyrek lankėsi Maskvoje, tarėsi su užsienio reikalų ministru Gromyko. Skelbiama, kad buvo svarstomi abiejų šalių ryšiai, buvo pasmerktas Amerikos kišimasis į lenkų reikalus.

Czyrekas nėra karinės gelbėjimo tarybos narys, tačiau jis yra komunistų partijos politbiuro ir yra vienas nacionalinių partijų sekretorių.

Maskva paskelbė, kad Vakarų bloko sankcijos prieš Lenkiją siekia padidinti Lenkijos sunkumus, kuriuos sukėlė komunizmo priešai. Reikalavimai užbaigti karinę padėtį siekia sugrąžinti Lenkijon chaosą, sustabdyti žygį į normalią padėtį, rašo sovietų žinių agentūra.

Taivas negaus naujų lėktuvų

Pekinas. — Kinijon išvyko valstybės departamento sekretoriaus asistentas Rytų Azijos reikalams John Holdridge. Jo uždavinys įtikinti Kinijos vyriausybę, kad Amerika turi praduoti Taiwanui ginklų dalių. JAV vyriausybė pirmadienį paskelbė, jog Taivas negaus modernių kovos lėktuvų, tačiau bus duodama motorų ir kitų dalių Taiwanui jau gamina miems F — 5E lėktuvams. Pekinas reikalauja, kad būtų sustabdyti bet kurių ginklų Taiwanui pardavimai. Kinų žinių agentūra pabrėžė, jog visos dabartinės Amerikos — Kinijos ryšių problemos kyla iš JAV užsispyrimo pardavinėti ginklus vienai iš Kinijos provincijų — Taiwanui.

Valstybės departamentas skelbė, kad Taivas negaus modernių F — 16 lėktuvų, nes jam tokių lėktuvų nereikia.

KALENDORIUS

Sausio 13 d.: Hilaras, Veronika, Dargaudas, Gilvė.
Sausio 14 d.: Feliksas, Makriana, Laimis, Aukšė.

ORAS

Debesuota, gali snigti, vėjuota. temperatūra dieną 15 l., naktį 5 l.

KITA MEDALIO PUSĖ

Neretai girdime populiarią išsireiškimą, kad „šokiui reikia dviejų partnerių“. Taip galėtume sakyti ir žvelgiant į dabartinės ekonominio gyvenimo ligos pagerėjimą. Negalima ir neteisinga yra tvirtinti, kad vien tik, pavyzdžiui, aukšti darbininkų atlyginimai yra pagrindinė ekonominės suirutės priežastis. Kiekvienas medalis turi dvi puses. Amerikos ekonominio gyvenimo tvarkyme už jo pasisekimus ir visas bėdas atsakingi yra ne tik darbininkai, bet ir jų valdytojai — prekybinės bendrovės.

Tiesa, kad dažnai, ypač automobilių gamybos industrijose, šio krašto darbininkai buvo daug geriau atlyginami negu kitose pasaulio šalyse. Bet tai dar nereiškia, kad Amerikos automobilių pramonės negalavimo pagrindinė priežastis yra tik aukšti paprastųjų darbininkų atlyginimai. Anaiptol. Įvairūs statistiniai duomenys rodo, kad ir automobilių gamybos industrijos didžioji nesėkmė priežastis buvo ne tik staigiai iškili Japonijos pramonės konkurencija, bet ir blogas Amerikos bendrovių darbo ir gamybos planavimas bei nenoras dalintis pelnu su darbininkais. Dar daugiau. Donald E. Petersen, Fordo bendrovės prezidentas, gruodžio 21 d. „Business Week“ žurnale labai aiškiai prisipažįsta, kad prie jo vadovaujamos bendrovės nesėkmės prisideda ypač nenormaliai didelės bendrovės vadovų algos. Jis nurodo, kad vien tik S. Amerikoje Fordo bendrovė per metus menedžeriams išmokėjo algoms 4 milijonus dolerių, tai yra maždaug „dvigubai daugiau negu Japonijos autopramonės išmokėjimai“. Beto, Fordo bendrovėje yra net 12 skirtingų menedžerių laipsnių ir kiekvienas jų gauna vis aukštesnį atlyginimą.

Anot Petersono, Fordo ir kitų bendrovių pagrindinė „perkrovimo menedžeriais“ priežastis yra ta, kad šio krašto bendrovių vadovai nepasitiki savo darbininkais. Taip nėra Japonijoje. Manding, to darbininkais nepasitikėjimo pagrindinė priežastimi mes turime laikyti Amerikos bendrovių nenorą dalintis pelnu ir tuo pačiu atsakomybę už pažangą su darbo jėga. To pasėkoje Amerikos bendrovės yra priverstos nepaprastai stropiai ir nuolat prižiūrėti kiekvieną darbininko judesį. Užtat ir geriausi, išpūsti ir ribūs atlyginimai atitenka menedžeriams. Darbininkų uniijos aiškiai mato, kaip dažnai prižiūrėtojai gauna daug didesnių atlyginimų negu paprastieji darbininkai.

Atlyginimų ir pajamų skirtumo dydis tarp menedžerių ir darbininkų Amerikoje nuolat didėja. Žinomas ekonomistas Lester C. Thurow teigia („News week“, spalio 5 d.), kad prie to skirtumo didėjimo prisideda ir dabartinė krašto valdžia, suteikiant daugiau lengvatų žmonėms, gaunantiems aukštesnius atlyginimus bei nutraukiant paramą žemesnio išsilavinimo žmonių paruošimo geresniems darbams.

Nepaprastai įdomią analizę apie Amerikos prekybinių bendrovių aukštųjų valdinių atlyginimus ir neužtarnautas privilegijas pateikė „The New Republic“ žurnalas (sausio 6-13 d.) savo straipsnyje „Richer than all their tribe“. Autorius Mark Green teigia, kad nebūtų taip skaudu, jei didieji bendrovių egzektuvai

gautų tik algas ir jei jie būtų išpūsti atlyginimų užsitarnauti. Bet taip nėra. Savo tvirtinimui paremti jis nurodo daugybę pavyzdžių. Jie yra labai įdomūs.

Pavyzdžiui, Hartz Mountain bendrovė savo menedžeriams duoda nemokamai automobilius — per metus tai kainuoja 51,000 dol., bendrovės menedžeriams užmokėjo (Eastern Airlines) 38,000 „country club“ nario mokestį. Hay Associates bendrovė neseniai pravedė tyrimą ir paaiškėjo, kad vidutiniai menedžeriai, kurių algos yra apie 100,000 dolerių per metus, šalia to dar gauna įvairių priedų ir lengvatų būdu apie 30,000 dol. per metus.

Štai, Richard M. Bressler, vien tik už sutikimą pereiti iš Atlantic Richfield bendrovės į Burlington Northern, gavo 25,000 šerų. Tų šerų dolerinė vertė šiandien yra apie vienas milijonas dolerių.

Dabartinio valstybės sekretoriaus Alexander Haig alga yra 64,630 dolerių. Tačiau kai jis buvo United Technologies bendrovės prezidentu, jis gaudavo 738,000 dolerių per metus. ITT bendrovės prezidento alga — 934,564 doleriai metams.

Įdomu, kad Japonijos Nissan automobilių bendrovės prezidento alga yra 140,000 dolerių, o prancūzų Renault dešimties vyriausių egzektuvų algų vidurkis yra 100,000 dol. General Motors bendrovės prezidento alga yra 942,000 dol., o Fordo prezidento — 892,000 dol.

Paprastai neretai yra teigiama, kad įvairiems bendrovių prezidentams ir menedžeriams aukštos algos mokamos todėl, kad jie jų yra verti. Jie rūpinasi ir yra atsakingi už bendrovės pelno didėjimą, už pažangą, už iniciatyvą plėstis, Gaila, bet tai netiesa. Mark Green nurodo visą eilę pavyzdžių, kur aukštieji bendrovių valdininkai gauna milžiniškas algas ir naudojasi įvairiausiomis privilegijomis, o tuo tarpu bendrovės neša nuostolius ar net bankrutuoja.

Prieš dvejus metus Dow chemijos bendrovės prezidentas gavo 51 procentą algos pakėlimą, nors bendrovės pelnas smuko 9 procentus. 1980 metais, „Business Week“ žurnalo žiniomis, kai daugelio bendrovių pelnas krito net 24 procentus, bendrovių menedžerių algos pakilo 6.5 procento.

Šiomis dienomis nepaprastai žinia buvo, kad United Auto Workers uniija sutiko peržiūrėti kontraktą ir, galbūt, net sutiks ir su mažesniais atlyginimų pakėlimais (apie 20 procentų, vietoj 35 procentų trijų metų laikotarpiui). Tuo tarpu „The Wall Street Journal“ rašė, kad bendrovių menedžerių atlyginimai 1980 metais pakilo 14 procentų. Šitie pakėlimai, atrodo, bus panašūs ir 1981 bei 1982 metais.

Kai bendrovė neturi darbo, ji atleidžia darbininkus ir tuo pačiu sumažina išlaidas. Tačiau dažniausiai dėl darbo netekimo nukentėję paprastieji darbininkai. Chryslerio prezidentas Lee Iacocca ar Fordo bendrovės vadovai vis tiek gauna milžiniškas algas, nors auto bendrovės darbininkai atleidžiami tūkstančiais.

Yra labai lengva kaltinti auto pramonės darbininkus dėl visų nesėkmių. Tačiau yra nemoralu nematyti ar užsimerkinti prieš tikruosius nesėkmių savininkus — vadovus su ribotomis algomis, kurių blogo planavimo dėka visa auto industrija pateko į alkligatvį. Japonija dėl to trina rankas iš džiaugsmo.

J. Šoliūnas

LIETUVĖ BALTUOSIUOSE RŪMUOSE

(Ispūdžiai iš trečiosios Baltųjų Rūmų Senimo konferencijos)

DR. REGINA MICKEVIČIŪTĖ — KULIENĖ

(Tęsinys)

Komitetų paskirstymas

Delegatai porą mėnesių prieš konferenciją buvo prašomi pasirinkti kuriame iš žemiau išvardintų komitetų jie norėtų dalyvauti, pažymint pirmą, antrą ir trečią, pagal svarbą, savo pageidavimą:

1. Senstancijų žmonių įtaka ekonomijai. 2. Ekonominė gerovė. 3. Vyresnio amžiaus amerikiečiai kaip tautos turtas. 4. Sveikatos išlaikymas, ir gerinimas. 5. Sveikatos priežiūra ir patarnavimas. 6. Ilgalaikio aptarnavimo galimybės. 7. Šeimos ir bendruomenės pagalbos vienetai. 8. Apsigyvenimo pasirinkimai. 9. Salygų dėl nuolatinio bendruomenėje dalyvavimo. 10. Išsimokslinimo ir pasirošimo progos. 11. Senstancijų moterų rūpesčiai, didėjant skaičiui ir moterų specialiosios problemos. 12. Privatių grupių rolės, struktūra ir progos. 13. Valstybės institucijų rolės ir struktūra. 14. Tyrinėjimas.

Asmeniškai, pavyzdžiui, aš pažymėjau, kad labiausiai norėčiau dalyvauti „Sveikatos priežiūros ir patarnavimų“ komitete, vėliau „Ilgalaikio aptarnavimo galimybės“ komitete ir trečiojo vietoj „Šeimos ir bendruomenės pagalbos sistemos“ komitete. Delegatai buvo iš anksto perspėti, kad gali būti neįmanoma visus paskirti į labiausiai norimus komitetus, nes dėl įvairių priežasčių kai kurie komitetai gali būti labai populiari ir perpildyti. Tuo atveju, jei 50 procentų delegatų pasirinktų kurį nors vieną komitetą, būtų neįmanoma juos visus ten paskirti, nes tas komitetas pasidarytų per didelis ir jame būtų sunku ką nors diskutuoti. Tuo tarpu kiti komitetai būtų per maži. Savaimė aišku, buvo atsižvelgiama ir į kitas dažnai „paslaptines“ priežastis; pvz. norą turėti svarbiuose ekonominiuose komitetuose delegatus, kurie nespriešintų dabartinės valdžios užsimojimus, bet juos aktyviai remtų. Konferencijos metu buvo kalbama, kad paskutinę savaitę prieš konferenciją pasidarytų 400 ekstra delegatų. Daugelis delegatų išreiškė nepasitenkinimą, kad jie nebūvo paskirti į pasirinktą komitetą, kur jie būtų buvę žino-

vais, o buvo paskirti į komitetus, apie kurių nagrinėjamas problemas jie nieko nežinojo ir kurio jie iš viso nebūvo pasirinkę. Vienas ilgametis uniijos veikėjas buvo labai nepatenkintas ir garsiai visur protestavo, kad jo nepaskyrė į sveikatos komitetą, ypač kai jis buvo labai gerai susipažinęs su darbininkų-pensininkų sveikatos problemomis ir reikalavimais. Tuo tarpu jis buvo paskirtas į „Senstancijų moterų rūpesčių“ komitetą, kuris jam buvo neaktualus ir jo visai nedomino. Dalis delegatų taip pat išreiškė nepasitenkinimą, kad jiems buvo pranešta, kuriame komitete dalyvaus, tik dvi savaitės prieš konferenciją prasidedant. Kadangi nebuvo išdalinti delegatų sąrašai su komiteto paskyrimais, tai nebuvo progos to patio komiteto nariams iš anksto vienam su kitu susirūti ir pasitarti. Tas pasirošiamasis momentas labai skyrėsi nuo Antrosios Baltųjų Rūmų Senimo konferencijos pasirošimo, kuri vyko 1971 metais. Tuo metu Amerikos ligoninių sąjunga (American Hospital Association), labai didelė ir įtakinga organizacija, buvo mane paskyrus kaip vieną iš savo dviejų delegatų. Mes, tos konferencijos delegatai, iš anksto žinojome kokiame komitete dalyvausime ir iš anksto buvo ruošiamasi tų komitetų diskusijoms. Jau vasarą įvairūs komitetai rinkosi skirtingose vietovėse kelių dienų diskusijoms, kad būtų galima nuosekliau pasirošti Baltųjų Rūmų konferencijai.

Delegatų paskyrimas

1981 metų Baltųjų Rūmų

Senimo konferencijos metu lietuvių surengtoje „American Heritage“ parodoje atsilankė ir lietuvių atstovai. Iš kairės: Genovaitė Radžiuvienė, Alfonsas Petrusis — Amerikos Balso lietuviškos programos vedėjas, Elvyra Vodopalienė, parodelės organizatorė.

MARIJAMPOLĖS GIMNAZIJA

RYGIŠKIŲ JONO GIMNAZIJOS

1867 - 1918 m. LAIKOTARPIS

Redagavo J. Augustaitytė - Vaičiūnienė

31

Jo pamokos, anot M. Gustačio, „buvo senovės galybės giesmė, tautinio susipratimo etapas, patriotizmo kalvė“ (...). „Netrukus matome mokinius įsigijus idėjų, nusistatčius gyvenimo planą ir susispausčius apie Kriaučiūną — savo dvasios tėvą“.

Vaidingai, gvyai jis dėstė ir lotynų kalbą, tuo įrodymams kad ir čia atitinkamą metodą turi. Rimuotais pavyzdžiais pritaikyta melodija, lydimas smuiku, jis atgaivina negyvos lotynų kalbos gramatikos taisykles ir gausias išimtis. Tą melodijos ritmą klasė tuoj pagauna ir smagiai dainuoja jau žinomą iš pirmiau maršą „Tegu girtos šlamščia, užia“...

Tai bus vyriškos giminės daiktavardžiai su galūne is. Ir čia neiškentia neįtepties (nors dėstomoji kalba griežtai rusų) lietuvišką lygiagretę: kad būtų aiškiau ... „Žodžių daug galūnė is — ir tuoj susigrie- bės —

„masculinis generis: panis, piscis, crinis, tinis, ignis, lapis, pulvis, cinis... tra ta, tra ta, tra ta ta, tra ta ta, tra ta ta...“

„Man esant ketvirtoje klasėje, lotynų kalbos pamokos teko ir pas mus P. Kriaučiūnui (...) Kriaučiūnas puikiausiai dėstydavo tą kalbą turėjo daug gerų priemonių palengvinti išmokti atmintinai užduotį. Jis buvo drauge ir muzikas, atsidėdavo smuiką ir dainuodamas pritarėdavo smuikui; visa

klasė dainuodavo jo taisyklių sudarytas išimtis. Tokiu būdu be didelių pastangų ir greitai visa klasė išmokdavo. Jam pamoka būdavo trijų dalių: 1. išsklausinėti vakarykščią pamoką, 2. paaiškinti naujai užduotį, 3. likusius laikus — be pasirošimo praktiškai vertimai. Trečioji dalis būdavo vadinama lakūs sakiniai. Mokytojas trumpai pasakydavo sakinių rusiškai, klausiamais mokinius turėdavo pasakyti tą patį sakinių lotyniškai. Kadangi aš sėdėdavau pirmame suole iš krašto, tai į lekiančius sakinius patekdavau bemaž kasdien. Tai laikydavau savo nelaimę. Bet kai įstojau į seminariją, kur viskas buvo dėstoma ir atskleidžiama lotyniškai, laimindavau Kriaučiūną ir jo lekiančius sakinius, nes ne sykio man neteko seminarijoje naudotis žodynu“ — pasakoja vysk. P. Būčys.

P. Kriaučiūno darbas (pirmuoju atveju) gimnazijos truko 6-rius metus. „Atsiminus tų laikų režimą, reikia stebėtis, kad jam pasisekė kelerius metus išbūti mokytoju“, rašo atsiminimuose P. Leonas.

Tačiau P. Kriaučiūno vaidmens I-sis svarbiausias veiksmas jau buvo spėtas suvaidinti. Jis, palikdamas mokinius, jautėsi paliekas juos ne tik uždegtus, bet uždegime išsilaikančius, palikęs juose dalį savęs ir sukratą mokslą — turį susigulėti, atželti ir prazįsti. „Nuo Kriaučiūno laikų iš Marijampolės gimnazijos jau neišėjo nė vienas nesuipratęs lietuvis, o kai kurie išėjo karštais patriotais“, teigia kun. J. Staigaitis. Tik ji atleisus tolimesnis tautinio prisikėlimo istorinės dramos veiksmas su kitimais (peripetimis) plėtosis įstojus naujais veikėjams. Lietuviams patriotams vadams rengti jis paliko sukurta slaptą akademią, pavadintą „Sniego rutuliu“ (Boule de neige). Rutulys ridsdamasis daug inteligentų ir mokinių surinko ir sulipdė bendram tautiniam darbu.

Plokščiuose, ant Nemuno kranto, savo ūkį P. K. paverčia lietuviškos sostine, išgarsėjusia ir kituose

prezidentas pasiūlė sudaryti komisiją, kurią sudarytų abiejų politinių partijų nariai. Tos komisijos uždavinys — išanalizavus padėtį, pateikti prezidentui ir kongresui rekomendacijas, kaip „social security“ sistemą išlaikyti ir ją sustiprinti. Kada Schweikeris paminėjo, kad prezidento Reagano paskirtas Baltųjų Rūmų senimo konferencijos direktorius David Rust negalėjo tęsti savo einamų pareigų Baltųjų Rūmų konferencijoje, salėje pasigirdo garsus „baubimas“, nes dauguma susirinkusiųjų buvo įsitikinę, kad Rust buvo atleistas iš pareigų kitais sumetimais. Aštuoniadesimt vienerių metų Pepperis, kuris šiuo metu yra „House Select Committee on Aging“ pirmininkas, buvo sutiktas audringom ovacijom, kadangi jis kovojo ir kovoja už vyresnių žmonių ekonominę gerovę. Rep. Pepperis tvirtino, kad seniams žmonėms yra labai svarbu žinoti, kad jie yra reikalingi ir naudingi ir jis delegatams siūlė pasieškoti būdų, kaip tą reikalingumą įsivaizduoti. Jis taip pat stipriai pabrėžė, kad jo nuomone, seni žmonės yra užsitarnavę saugią ir ramią senatvę ir kad yra beįsidėkta ta finansinio saugumo jausmą iš jų atimti.

Komitetų posėdžiai

Po oficialaus atidarymo visi keturiolika komitetų atskirai posėdžiavo penktą kartą po 3 valandas. Trumpai pailustruosiu, kas įvyko sveikatos komitete, kuriame aš dalyvavau, nes visi komitetai daugiau ar mažiau vadovavo si panašia tvarka.

Komitetų posėdžiuose galėjo dalyvauti tik tie delegatai ir stebėtojai, kurie buvo paskirti į tą komitetą. Laikė posėdžių visą laiką prie durų stovėjo sargai, kurių pareiga buvo neleisti į salę tam komitetui nepriklausančių žmonių. Delegatai sėdėjo atskirai nuo stebėtojų ir stebėtojai neturėjo teisės dalyvauti vykstanciose diskusijose. Tikra to žodžio prasme, jie buvo tik stebėtojai.

Pirmajame sveikatos komiteto posėdyje, kuriame dalyvavo 185 delegatai, du sveikatos žinovai skaitė paskaitas, pateikdami delegatams trumpas, reikalaujančias sprendimo, problemų santraukas. Dr. Robert Butler, Director of the National Institute on Aging ir labai įtakingos knygos „Why Survive Being Old in America“ autorius, pabrėžė, kad senų žmonių priežiūros problemos didelės ir bus ateityje labai aktualios. Svarbesnės priežastys: 1. moterys, kurios tradici-

niai buvo ir yra vyresnio amžiaus žmonių prižiūrėtojos, dažniau ir dažniau susiranda apmokamus darbus. Todėl jos vis mažiau turi laiko atlikti praeityje užimtas roles ir pareigas; 2. faktas, kad vyresnių žmonių skaičius smarkiai didėja, ypač virš 75 metų amžiaus kategorijoje ir tai reiškia, kad vis daugiau vyresnio amžiaus žmonių bus reikalingi priežiūros. Pavyzdžiui, duomenys rodo, kad 14 procentų žmonių, tarp 65 ir 74 metų, be pagalbos negali savęs prižiūrėti. Tuo tarpu, jau 31 procentas žmonių, kurie yra virš 85 metų amžiaus, nepajėgia savimi apsirūpinti, kadangi šeimos nariai — moterys — ateityje turės mažiau laiko prižiūrėti senus žmones, tai tos priežiūros reikalingas senimas atsidurs sunkioje padėtyje. Ką tokiu atveju daryti ir kaip tiems seniams žmonėms pagalbėti ir tai yra viena iš labai svarbių, sprendimo reikalaujanti, problema. 3., apie 25 procentai vyresnio amžiaus žmonių neturi vaikų. Neturėjimas vaikų yra labai svarbus reiškinys, nes vaikai yra pats svarbiausias senų žmonių pagalbos šaltinis. Bevaikiai vyresnio amžiaus žmonės dažnai atsiduria slaugymo namuose, vien tik todėl, kad jie neturi, kas jiems suteiktų nors ir labai nedidelę pagalbą. 4. Amerikos sveikatos teikimo ir priežiūros sistema yra nepritaikyta gydyti žmones, kurie daugiausiai serga chroniškėmis ligomis ir kurie yra neįmanoma pagydyti. Seniams žmonėms dažniausiai reikia priežiūros, bet ne aukštą technologinį išsvystytos greitos pagalbos. Dažnai vyresnio amžiaus žmonės atsiduria brangiose ligoninėse (tuo tarpu, kai juos būtų galima prižiūrėti kur nors kitur), vien tik dėl to, kad Medicare užmoka už gydymą ligoninėje, bet dažniausiai nemoka už priežiūrą slaugyjamuose ar namuose. Todėl nenuostabu, kad beveik pusė visų Amerikoje išleistų pinigų sveikatos priežiūrai yra išmokomi ligoninėms. 1978 metais iš 43 procentų visų visų vyresnio amžiaus žmonių sveikatos priežiūrai išleistų pinigų buvo išmokėta ligoninėms, 23 procentai gydytojams, 26 procentai slaugyjamams ir tik 8 procentai visoms likusioms programoms. Medicare padengė 44 procentus visų išlaidų, Medicaid (programa, kuria gali naudotis tik vargšai) 13 procentų. Privatai buvo sumokėta 37 procentai ir 6 procentai iš kitų valstybės programų; pvz. karo veteranų.

(Bus daugiau)

kaimyniniuose kraštuose (Suomijoje, Latvijoje). Čia persikelia, atskiles nuo Marijampolės dramos, naujas veiksmas, su vyriausiuoju veikėju P. K. Marijampolėje pas jį, taurų valstybinę gimnazijos mokytoją, nedrįsį žandarai daryti kratos, dabar Plokščiuose atsigriebs, krėsdami Kriaučiūną teisėją, išsiveždami sergantį Kudirką.

Plokščiai apipinami legendomis, poezija. „Ei į Plokščius, pas Kriaučiūną! Ten kur atminimai tūno“ (F. Kirša). O K. Samajauskas „Plokščiams tik Nemuno krantų grožybės gali prilygti Europoj tiktai Reino krantai. Plokščiai Kriaučiūno metais tai bundančios iš amžių miego Lietuvos Romuva, anot lenkininkų, tai Mekka, kurion būriais keliaudavo pilgrimai litvomanai“...

Čia palikę P. Kriaučiūną, grįžkime į Marijampolę.

Vincas Staniškis (1850-1920) Išlandžių kaimo, Gižų valsč. Marijampolės apskr. Baigęs gimnaziją tada dar 7-nių klasių, apie 1869 metus, vienas pirmųjų stipendininkų studijavo Maskvos universitete. Ten baigęs istorijos filologijos mokslą, tiesiog atkelią į Marijampolės gimn. atidirbti už gautąją stipendiją. Čia gauna žemesnės klasės lotynų ir graikų kalbų pamokas ir atsitiktinai vieną kitą lietuvių kalbos pamoką. L. Enciklopedija mini, kad jis čia atkeltas apie 1880 metus. J. Basanavičius liūdija, jog 1874 m., kai jis jau studentas, Kalėdų laikotarpiu atvykęs į Marijampolę, Staniškiui sutinkant, buvęs jo lietuvių kalbos pamokoje V kl., kur matęs ir V. Kudirką. Basanavičius mokiniams šnekęs apie lietuvių kalbos senumą, grožį, aukštą vertę. Tam pavaizduoti parodė atsinešatį prof. Geitferio knygą „Litauische Studien“, kurioje yra išspausdintas „Anykščių Šilėlis“, ir jo gražiausias dalis paskaitė. Ir dabar tos pamokos gyvas vaizdas su mokytojumi Staniškiu stovįs jo akyse.

(Bus daugiau)

KALĖDOS JAMAİKOS PLIAŽE

Reportažas iš Karibų jūros
BRONIUS JUODELIS

(Tęsinys)

Saloje ir vasarvietėje oficiali kalba buvo anglų. Salos juodukai tarp savęs kalbėjosi kažkokių anglišku žargonu, kuris mums buvo nesuprantamas. Svečių tarpe girdėjosi vokiečių, prancūzų, italų, ispanų kalbos. Su Algij ir Milita kalbėjomės lietuviškai.

— Kokia kalba jūs kalbatės? — teiravosi programą vedėja Tania.

— Lietuvių. — Tania žiūrėjo į mano skaitomą lietuvišką knygą.

— Ar jūs iš Lietuvos? O kur yra Lietuva?

— Europoje. Prie Baltijos jūros. Dabar rusų okupuota.

— Nesu lietuvių sutikusi. Jūs pirmieji. Ar jūs rusai išleido?

— Rusai nieko neišleido. Mes gyvename Amerikoje, — aiškinau.

— Rusai Jūsų išvarė. Ar jūs sutikote Jūsų iš Maskvos? — klausia Tania.

— Kokį Jūsų?

— Jūsų iš Rusijos. Nagi, kur vakar pianinu skambino. Ten jis prie baro. Su didele skyrybe, — Tania rodė į vidutinio ūgio svečią.

Jūsų sutikau vakar, užbaigus šachmatų partiją su Algij.

— Žinau Lietuvą, Latviją ir Estiją, — labai lauzyta anglų kalba aiškino Jaša.

— Jų tarpe daug disidentų, kaip ir aš buvau. Ten, Maskvoje.

— Kaip jūs Maskvą išleido?

— Išleido? Jie mane išmetė. Tiesiai iš „Liubiankos“ kalėjimo.

Saugumas pasiūkė ir pasiūlė emigruoti į Izraelį. Kaip žydai.

— Pasiūlė emigruoti? Maskva juk ir norint neišleido, — nežinojau ar tikėti Jašos aiškinimui.

— Visą nulemė mano dėdė iš Bostono. Žymus fizikas. Tuo metu jis buvo Maskvoje, kai saugumas mane pakvietė iš kalėjimo.

Mano tarnybos dokumentuose visur buvau užpildęs, kad užsienyje jokių giminių neturiu. Už melavimą, sako, esi pašalintas.

— O kur jūs dirbate?

— Buvau Sovietų Sąjungos ledo ritulio olimpinės komandos treneris. Buvau figurinio čiuožimo treneriu. Padariau doktoratą Maskvos fizinio lavinimo institute. Dvi knygas parašiau.

— Ar tos pačios komandos, kuri olimpiadoje pralose prieš amerikiečius? — klausiau.

— Tos pačios. Čia atvykęs norėjau treniruoti amerikiečius, kad Maskva visuomet pralaimėtų. Pasakė, kad nereikalingas. Persikėliau į Kanadą. Jų valdžia patarė atidaryti privačią ledo ritulio mokyklą Toronte. Jau keli metai, kaip ją turiu. Visa arena mano rankose ir esu turtingas žmogus. Tačiau ne to man reikia. Man reikia, kad Maskva visada pralaimėtų. Suprantu? Ar tu suprantu? Tik tie amerikiečiai ir kanadiečiai labai kvaili. Jie mane nesupranta, — energingai aiškino Jaša.

— Ar jūs vienas?

— Turėjau žmoną. Bolšoj teatro baleriną. Liko Maskvoje. Privertė persikirti. Toronte turu draugę. Jai tik 29 metai. Aš mėgstu jaunus, nors man jau 51, — tauškėjo Jaša. Pasakojant rudos Jašos akys lyg tas lero ritulys arenose. Jis aiškino pragyvenimo sunkumus Maskvoje, nors ir turėjo profesoriaus atlyginimą, nemo-kamas keliones ir kitas tarnybinės privilegijas.

— Čia esu laisvas žmogus. Su visomis žmogaus teisėmis. Galu sakyti ką noriu. Galu gyventi kaip noriu. Tik vis negaliu priprasti prie tos skirtingos aplinkos.

— Sakyk, Jaša, o ką darytum, jei Maskvoje įvyktų pasikeitimas? Jei žmogų būtų suteiktos pagrindinės teisės? Jei būtų demokratinė, jei atgautum turėtą tarnybą? Ar grįžtum?

— Rytoj! Pirmu lėktuvu. Visą palikęs, — žaibavo Jašos akys.

— Ar tu suprantai mane? Nors aš ir žydas, bet mano šaknys Maskvoje. Ten gimiau ir au-

gau. Ten viskas sava. Izraelis? Man kibucai nereikalingi. Matai, kaip bloga mano anglų kalba. Jos niekada neišmoksiu. Mano kalba yra rusų kalba. Literatūrinė kalba. Tik ją galima perduoti save ir savo žinias, — į vieną tasą žiūrėjo Jaša.

Jašos drama man buvo suprantama. Daugelis mūsų šį ją ankščiau išgyveno, norėdami likti žmonėmis.

Vakarinėje programoje hipnotizuotojas juodukas rodė savo sugebėjimus. Į estradą pakvietė dešimt vasarotojų. Jų tarpe ir žydų tautybės svečių, atkeliavusių iš pietų Afrikos, Michael. Kai visi imitavo važinimą automobiliu ir nuspaudė stabdžius, Michael lyg maišas nuslydo nuo kėdės ir išsitiesė ant grindų, lyg negyvas.

— Kaip jūs tai greit užmigo?

— Klausėm jį sekantį rytą.

— Nežinau. Kažkas susirio su išgyvenimais Johanesburge.

— Jūs iš taip toli. O kada grįžtate?

— Gal ir nebegrįšim. Per daug ten diskriminacijos. Gal įsikursime Toronte, greta giminių, — žiūrėjo į savo žmoną.

Du raudonbarzdžiai vokiečiai prie baro gurgkino alų.

— Iš kur būsit? — bandžiau kalbinti vokiečiai.

— Iš Hanoverio. Atostogaujame.

— Ar Jamaikoje daug atostogauja vokiečiai?

— Anksčiau būdavo daugiau. Daug prekybininkų čia gyveno. Negrų riaušės dalį išbaidė. Čia pigiau už kitas salas.

Tiesia. Salos laikraščiuose dalis skelbimų ir dabar turėjo vokiškų priedašus: Deutsches Wirtschaft ar kitus priedašus vokiečių kalba.

Kai su burlaivių aplėkęs kelias mylias besitęsiančią Karibų jūrą krantę grįžau į prielauką, joje maudėsi dukra su vidutinio amžiaus tėveliais. Bandžiau nugarstį, kokia kalba jie kalbėjo.

— Geras vėjas buriavimui, — anglų kalba užkalbino poną su vokišku akcentu.

— Vėjas labai geras. Ar jūs iš Vokietijos atvykote? — teiravau.

— Ne. Mes iš Šveicarijos. Iš Zuericho.

— Iš taip toli. Ar nėra vasarviečių arčiau?

— Per Kalėdas Europoje visur šalta. Pernai buvom Floridoje. Nepatiko. Ir brangu.

— Ne tik brangu, bet ir viešbučiai prasti. Floridos pirmos klasės viešbučiai tas pats, kas pas mus trečios, — aiškino iš Zuericho ponas vokiečių kalba.

— Kaip jums čia patinka?

— Nekaip. Du kartus keitėm vasarvietę. Daugiau čia nevažiuosim.

Daugumą Negril Beach Village vasarotojų sudarė turistai iš JAV ir Kanados. Tarp 25 - 35 metų. Su nedideliais reikalavimais, vasaros metu savame kieme naudojama apranga. Nereikėjo čia puošti nei vakarienių programų ar vakarienių med, kas praktikuojama Club Med vasarvietėse. Prie kasdieniško paprastumo ir basumo buvo pritaikytos vakarų programos ir muzika, tipiška juodukų pomėgiams.

Kalėdų dienos išvakarėse daugelis, anksčiau buvę Club Med vasarvietėse, laukėme iškilmingos vakarienės ir kalėdinės programos. Laukėme ir Kalėdų dienos su Kalėdų pamaldomis, su iškilmingomis Kalėdų vaišėmis, su dovanomis ir paradais. Deja, kaip Club Med, ypač Meksikoje, čia nieko nebuvo. Ta pati kasdienybė. Kūčių vakarė jį net suprantant, kviečiant apsigėrę su paklodėmis, lyg imituojant Afrikos safari ar jos gyventojus. Džiunglių šokiai su paklodėmis ir buvo Kūčių vakaro programa. Mes ir eilė kitų svečių protestuodami jo-

KODĖL MAN GARBĖ BŪTI LIETUVIUI, VE

Lietuvių radijo valandėlės vedėjas Steponas ir Valentina Minckai praėitą vasarą paskelbė konkursą jaunesnės kartos lietuviams: Kodėl man garbė būti lietuviui, -ve. Tam konkursui pasiskyrė 500 dol.

Konkursui pasibaigus, dabar Minkai paskelbė konkurso laimėtojus. I-mą premiją 200 dol. laimėjo Gražina Kriaučiūnienė iš Lansing, Michigan, 2-ą — irgi 200 dol. — Aras Sužiedėlis iš Brocktono, Mass., ir 3-čią — 100 dol. Perkūnas Krukonis iš So. Bostono, Mass.

Šios premijos paskyrimas yra labai gražus pavyzdys, kaip reikia rūpintis lietuvių ir patraukti janią susidomėti savo tėvų ar protėvių žeme, kultūra, istorija ir panašiai. Tuos rašinius, kaip buvo paskelbta, galėjo rasti lietuviškai ar angliškai. Tai paskatinimas jau ir nemokantiems lietuvių kalbos susidomėti lietuvių ir Lietuva.

Be to, kai tik buvo susirūpin-ta ir paskelbta, kad reikia pili-g Lietuvos atstovybės pastatui Washington remonto, Minckai tuojau pat pasiuntė tūkstan-tų dolerių. Tai irgi yra labai gra-zus lietuviško patriotizmo pavyz-dys.

LAISVĖS VARPAS SKAMBĖS IR TOLIAU

Nuo lapkričio 15 d. ligi gruodžio 27 d. Laisvės Varpo programos buvo perduodamos iš WCAV radijo stoties FM banga 98 sekmdieniais nuo 9 val. ligi 10 val. ryto. bandymo pagrindu. Už trijų sekmdienų laiką radijo stoties suistikarė pats Laisvės Varpo vedėjas Petras Višči-nis, o už keturių kitus sekmdienius sumokėjo Aloyzas Astravai ir Antanas Andriulionis, kiekvienas jų skirdamas tam reikalui po 200 dol.

Bandymas parodė, kad ši radijo stotis yra labai plačiai girdi-ma. Tad 1981 m. gruodžio 29 d. Astravo ir Andriulionio dėka buvo susirinkę grupė lietuvių aptarti tolimesnį šios radijo valandų likimą.

Ir, štai, sausio 3 d. 9 val. ryto vėl suskambėjo Laisvės Varpas iš tos VCTV stoties banga 98. Čia Petras Viščinis pranešė, jog yra susitarta, kad ta grupė rūpintis iš šios radijo stoties Laisvės Varpo veikimo pinigais reikalais, apmokėdama radijo

je nedalyvavome.

— Kada yra Kalėdų pamaldos bažnyčioje? — klausiau administracijos tarnautojos.

— Nežinom. Nuvažiuokit į kaimelį ir sužinosit.

— Kaip nuvažiuoti?

— Jei norit, mes iškviesime taxi.

— O kada važiuoti?

— Nežinom, — tarnautoja pur-tė galvą.

— Ar jūs visai nešvenčiat Ka-lėdų? — klausiau.

— Švenčiam. Eglę pastatėme. Ryt duosime kalėdinių dainų.

— Tik tiek? — nustebau.

— Ar neužtenka? — nustebau tarnautoja.

Pamačiau, kad mūsų šventiniai reikalavimai labai skirtingi. Čia užteko džiaugtis gamtos teikiamais patogumais ir vasarvietės duodamais malonumais. Reikėjo čia džiaugtis saule ir vandeniu. Tam buvo ir naujas vasarvietės vardas: Hedonism II. Aplinka, rodos, sakė, kad čia džiaukis kūno sveikata, o dvasios peno čia neieškok.

Kai po savaitės saulės nude-gintais veidais grįžome į savus namus, pas draugus ir artimuosius, čia atradome Kalėdų švenčių nuo-taiką, labai laukta pašte pavėla-vusią plokštelę ir Kūčių vakaro šilumą, kurios negalėjo suteikti kaltri Karibų saulė.

(Pabaiga)

BOSTONO ŽINIOS

stočiai, o Petras Viščinis ir toliau ves visą programą. Šio pasitarimo laiku šiam reikalui po 100 dol. įnešė Tautinių šokių organizatorė ir vadovė Ona Ivaškienė, inž. Romualdas Veit-tas, Andrius Keturakis, o Milda Norkūnienė ir Danielius Averka po 50 dol. Be to, jau kiek anksčiau 100 dol. įnešė Juozas Ju-cevičius.

Tad, norint išlaikyti Laisvės Varpą VCAV radijo stotyje ban-ga FM 98, yra mintis suburti 52 organizacijas ir atskirus as-me-nis, pirmoje eilėje profesiona-lus ir verslininkus, kurie sutik-tų skirti metams po 100 dol. Tuo būdu kiekvienos programos būtų kitas mecenatas, organi-zacija, ar asmuo, o taip pat or-ganizacijų ar asmenų grupė, su-dariusi 100 dol. reikalingų ap-mokėti radijo stočiai vienam sekmdieniu. Taip susiorganizu-savus, Laisvės Varpas skambėtų be rūpesčių ir kitokių finansinių vargų.

Kaip žinome, Laisvės Varpas sekmdieniais yra ir iš kitos sto-ties banga 1460 AM iš Brockto-no, bet daug gyvenanti toliau nuo Brocktono jos negirdi ar girdi su trukdymais. Jis ir to-liau iš šios stoties skambės. Ir kaip dabar atrodo, kad ir FM banga 98 bus išsispredęs.

Be to, Bostono žinių korespon-dentui P. Žičkui Lietuvių Ben-druomenės Bostono apygardos pirm. Jonas Rutenis rašo, kad 1982 metų kovo — balandžio mėn. bus išsiųsiama LB Bostono apygardos apylinkių pareigūnų suvažiavime bus iš esmės spren-džiami ir Laisvės Varpo reikalai.

LENKŲ DEMONSTRACIJOS

Naujų Metų dieną, nors ir la-bai lijo, bet lenkai demonstravo dėl padėties Lenkijoje. Televi-zijos stotys tas demonstracijas

rodė žinių laike. Taip pat pa-žymėjo, kad dalyvauja lietuviai, latviai ir estai. Fenual salėje, kur susirinko demonstrantai, kalbėjo feder. kongreso atstovė Margarfet Heckler, Bostono miesto tarybos narys Raymon Flynn ir kiti.

RENGINIAI

Vasario 14 d. Baltų d-jos kon-certas First & Second Church salėje, Bostone.

Kovo 21 d. Minkų radijo va-landėlės 48 metų sukakties ren-ginys So. Bostono Lietuvių Pi-liečių d-jos salėje.

Balandžio 18 d. parapijos ban-ketas Lantana restorane Ran-dolphe.

Balandžio 18 d. Baltų d-jos koncertas First & Second Church salėje, Bostone.

Balandžio 25 d. Laisvės Var-pas pavarinis renginys So. Bos-tono Lietuvių Piliečių d-jos salėje.

PAIEŠKOJIMAS

Padėkime lietuviui

Kas pažinojo dail. Jurgį Juodį Lie-tuvoje ir norėtų jam pagelbėti — ke-liamoje OSJ Investigation byloje, kaip „karo nusikaltėliui“ — remiantis ko-munistų suklustotais - inkriminuojan-čiais dokumentais, pasinaudojant žy-dais, kaip įrankiais.

Prašau man pranešti šiuo antrašu:

NYOLA GRYBAUSKAS
Attorney and C. at Law
3631 Fifth Ave. No.
St. Petersburg, Fla. 33713

Kelias į altoriaus garbę

J. VAISNORA, MIC
Ark. Jurgio Matulaičio beati-fikacijos bylos apžvalga. Gene-ralinės Postuliacijos leidinys 1989 m.

Kaina su persiuntimu \$1.00.

Gaunama DRAUGE.

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629

• ROPESTINGAI ISPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SAL-DUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

D. KUHLMAN, B.S. Registruotas vaistininkas

Atdaro šokiadieniais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Sekmdieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vakaro.

Tel. — 476-2206

ŠIOS PLOKŠTELĖS DAUGELIUI DAR NEŽINOMOS

(dainavo A. Dvarionas. Šokių muzikos rinkinys XXV)

1. Septintame rojuje — anglų valsa.
2. Mūsų susitikimas — tango
3. Nuotabus berniukas — Cho Cho
4. Klajojančios rožės — ietas fokstrotas
5. Ilgesys — tango
6. 7. Jaunystės meilė — tango
8. Ta naktis — anglų valsa
9. Kengūrų samba — samba
10. Sudie — anglų valsa
12. Gal būt, gal būt — bolero

(dainavo A. Šabanauskas. Šokių muzikos rinkinys XXVI)

1. Kur lankos žaliuoja — tango
2. Amour-Begune
3. Laukti, sugrįžk — valsa
4. Sutekmų daina — tango
5. Liūdna — tango
6. Marytė mėlynakė — fokstrotas
7. Tik tau, Rio Rita — fokstrotas
7. Žibuoklės — valsa
8. Balti žiedai — manbo
9. Svajonė — tango
10. Nakties serenada — tango
11. Aldona — tango
12. Kodėl neatėjai — fokstrotas
12. El tu, mergyte — fokstrotas

(dainavo Birutė Tamoliūnienė. "O Ramunėlė, pasakyk", šokių muzik)

1. Granada — isp. fantazija
2. Pavasaris už lango — tango
3. Su tavim kartu — cha cha
4. O Ramunėlė, pasakyk — valsa
5. Tavo akys — rumba
6. Žavingos naktys — fokstrotas
7. Senam sode — tango
8. Niekad sekmdienį — cha cha
9. Jauna kar buvau — begune
10. Ši nakt — cha cha
11. Pavydas — tango
12. Kaip ir aš — rock

Lietuviškų dainų ir operų rinkinys VII

1. Faustas
(dainavo V. Grigaitienė)
2. Cavalleria Rusticana
(dainavo V. Grigaitienė)
3. Kai mes augom du broliukai
(dainavo V. Grigaitienė)
4. Val nekuok
(dainavo S. Grauzinis)
5. Gražios arja
(dainavo S. Grauzinis)
6. Gražios arjos tyla
(dainavo S. Grauzinis)
1. Mano gimtinė
(dainavo A. Kutkauskas)
2. Užginta daina
(dainavo A. Kutkauskas)
3. Prapuoliau, motule
(dainavo K. Petrauskas)
4. Du broliukai kunigai
(dainavo K. Petrauskas)
5. Sudiev, kary
(dainavo K. Orant)
6. Ispaniška meilė
(dainavo K. Orant)

Visos šios plokštelės kainuoja tik po \$8.00 Gaunamos

DRAUGAS

4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629

• Užsakant pridėti 50 c. už kiekvieną plokštelę persiuntimui. Ilinos gyventojai moka 5% mokesčių. Užsakymui į Kanadą reikia pridėti po \$1.75 pašto išlaidoms

CLASSIFIED ADS

MISCELLANEOUS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus

VEDZINSKAS, 4059 Archer Avenue, Chicago, Ill. 60632, tel. 927-5980

M. A. SIMKUS

INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC
4259 S. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi VERTIMAI, GIMINIŲ išskietimai, pildomi PILIETYS PRASYMAI ir kitokios blankai.

Įvairių prekių pasirinkimas nebrangiai iš mūsų sandėlio.

COSMOS PARCELS EXPRESS

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Tel. — 925-7373

Vytautas Valentinas

VALOME

KILIMUS IR BALDUS

Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis.

BUBNYS
Tel. — RE 7-5168

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai.

Pardavimas ir Taisyimas.

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1486

PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir patysimai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos ir kt. plytelės. Glass bloks. Smonks vamzdžiai išvalomi elektra. Į automa-tą galite kalbėti lietuviškai, palikite savo pavarę ir telefoną.

SERAPINAS — 636-2960

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.

Priimame MASTER CHARGE ir VISA

Telef. — WA 5-9063

A. VILIMAS MOVING

Apraustas perkraustymas įvairių atstumų

Tel. 376-1882 arba 376-5996

10% — 20% — 30% pigiau mokant už apdraudą nuo ugnies ir automobilių pav. mūz.

FRANK ZAPOLIS

3208½ West 95th Street

Telef. GA 4-8654

Lietuvos atsiminimai

Radio valanda jau 40 metų tarnauja New Jersey, New York ir Connecticut lietuviams!

Kas šėtadienį iš WEVD Stoties New York nuo 8 iki 9 val. vakaro, 97.9 meg. FM. Taip pat klausykite "Music of Lithuania" programos kas trečiadienį nuo 6:05 iki 7:00 val. vakaro, iš Seton Hall Univer. šeto stoties, 89.5 FM. (W80U)

Direkt. DR. JOKOBAŠ STUKAS

234 Sunlit Drive

Watchung, N. J. 07060

Tel. — (201) 753-5636

FELIKSAS BREMERIS

SKAMBANTIS LAIKAS

Lenktynės ir žiemos. Gyvenimo bangos. Veidu į Lietuvą. Elėra-čiai svetimosios kalbomis. 72 pusl. Spaudė Morkūno spaustuve. Kaina su persiuntimu \$3.48.

SALFASS sąjungos centro vald. naujas pirmininkas Valdas Adamkus ir buvęs pirmininkas Pr. Berneckas po susirinkimo.

Nuotr. Vl. Bacevičiaus

AMŽINYBĖS AKIMIRKSNIS

Simfoninis koncertas Dievo Motinos parapijoje
Clevelande

Ludwig van Beethoven gimė 1770 gruodžio 16 Bonnoje ir mirė 1827 m. kovo 26 Vienoje. Buvo flamų muzikų kilmės, kunigaikščio rūmų choro dainininko ir to pat dvaro virėjo dukters sūnus. Iš pat mažų dienų rodė nepaprastų muzikos gabumų, 12 metų puikiai skambino fortepijonu, grojo smuiku ir sukomponavo keletą sonatų. 17 metų išvyko Vienon tolimesnių studijų. Staigiai motinos liga pertraukė studijas ligi 1792, kai jis galutinai persikėlė gyventi Vienon. Jo mokytojas buvo J. Haydn ir teoretikas Schenk ir Albrechtsberger. Iš Salieri mokėsi vokalinės kompozicijos.

Pradžioje Beethovenas pagarsėjo kaip nepaprasto ryškumo pianistas. Nuo 1795 ėmė rodytis jo kūriniai. Per pirmąjį savo karjeros dešimtmetį labai išgarsėjo ne tik kaip kompozitorius, bet ir kaip pianistas bei dirigentas. Bet šio didžiausio XIX šimtmečio muziko ir kompozitoriaus pasiekimų viršūnėje laukė didi asmeninė tragedija — jis pradėjo apkursti ir netrukus buvo visai kurčias. Beethovenas nelaimė skaudžiai išgyveno, bet niekada neprarado pasitikėjimo savimi. Draugui rašė: „Kovosiu su likimu ir niekada nepasiduosi“. Pasitraukė nuo žmonių, artimai bendravo su gamta, giliai domėjosi literatūra ir visą savo energiją paskyrė kompozicijai.

Savo muziką jis girdėjo „kitomis ausimis“. Apkurimas jo nesuvaržė — priešingai, jį išlaisvino ir leido ieškoti naujų idėjų. Laikai buvo labai audringi, Amerikos ir Prancūzijos revoliucijos skelbė kiekvieno žmogaus, ne vien diduomenės, gyvenimo prasmę ir kilumą. Laikų nuotaikos atsiliopė ir meno srityje — iki šiol vyrausią aristokratišką eleganciją ir grakštumą pakeitė audringi jausmai, paprastas atvirumas ir jautrumas.

Laisvės dvasia palietė ir Beethoveną kūryba. Kartu su prancūzų revoliucijos šalininkais Beethovenas tikėjo, kad kiekvienas žmogus yra gimęs su teise būti laisvas. Šį savo nusiteikimą jis išreiškė įjungdamas Schillerio „Džiaugsmo giesmę“ i choralinę IX-tosios simfonijos pabaigą. Galinguose didžiųjų giesmės žodžiuose „Visi žmonės yra broliai“ skamba ir Beethovenas asmeninė gyvenimo filosofija.

Savo kūryboje Beethovenas tęsė Mozarto ir Haydn klasikinę kryptį, bet nuo pat pirmųjų kūrinių davė visai naujų elementų. Lengvos, žaidžiančios ar juokaujančios muzikos vietoje, Beethovenas kūriniui rodo sukaupią rimtį, didelę vidaus įtampą. Kūriniai turi gyvybės energijos, nuolat besikaitaliojančios su giliai tragingais momentais. Šis priešingų, geležinių minties vieningumu surišų nuotaikų keitimas buvo bene tipingiausia Beethovenas muzikos savybė. Savo kūrinių minties vieningumu jis išskyla aukščiau už visus muzikus. Jo didesni dalykai visomet turi gilią bendrą idėją; atskiros, kartais kontrastuojančios dalys daro harmoningą visumą.

Beethovenas kūryba skirstoma trimis laikotarpiais. Pirmąjį — jau natvės laikotarpį, sudaro savęs ieškojimo metai, kur jis dar eina Mozarto ir savo mokytojo Haydn pėdomis. Sukuria pirmąsias 20 sonatų fortepijonui, pirmąsias 9 sonatas smuikui, styginius kvartetus (opus 18 grupėje), tris pirmuosius koncertus fortepijonui ir pirmąsias dvi simfonijas.

Antrasis laikotarpis prasideda su Beethoven trečiąja simfonija — Eroica. Paul Henry Lang apie kūrinį išsireiškė šitaip — „Tai pats svarbiausias vieno individualaus kompozitoriaus žingsnis visose simfonijos ir bendrai muzikos istorijoje“. Šiame ir vėlesniais laikotarpiais sukurti Beethoven kūriniai stato vis didesnius reikalavimus muzikams ir klausytojams. Čia pasireiškia Beethoven asmenybės savumai, klasikinė forma pasiekia aukščiausio tobulumo. Šiam laikotarpiui priklauso sonatos (opus 53 — 90), paskutinioji sonata smuikui ir fortepijonui, styginiai kvartetai, dauguma garsųjų uvertiūrų, 6 simfonijos (pradedant III-ja), ketvirtasis ir penktasis koncertas fortepijonui ir vienintelė Beethoven opera — Fidelio.

Trečiasis — paskutinis kūrinio laikotarpis pasireiškia naujomis formomis. Sukuria du milžiniškus veikalus — Missa Solemnis ir IX-tąją simfoniją, paskutines penkias sonatas fortepijonui ir styginių kvartetams (Opus 119 — 126).

Šie paskutiniai kūriniai laikomi žymiausiais žmonių pasiekimais, ypač prisimenant sąlygas, kuriose jie buvo parašyti. Kurčias, men-

Mylimam vyrui

A. + A.

Vet. dr. KONRADUI KARNAUSKUI

mirus, dideliame liūdesyje pasilikusią žmoną, mielą GENUTĘ ir dukrą SILVIJĄ su šeima širdingai užjaučiame ir liūdimė drauge.

HALINA IR ANTANAS MILAKNIAI
VITA IR ALBINAS MARKEVICIAI

Santa Monica, Calif.

Brangiai kolegei dantų gydytojai

A. + A. Birutei Jasaitytei-Lukauskienei mirus, reiškiamė šeimai užuojautą ir drauge liūdimė.

CHICAGOS LIETUVIŲ DANTŲ GYDYTOJŲ
DRAUGIJA

Mylimam vyrui ir brangiam tėvui

A. + A. JONUI GAIŽUČIUI mirus liūdinčius žmoną Eleną, dukteris Nijolę ir Aušrelę ir jų šeimas giliai užjaučia ir kartu liūdi

CIVINSKŲ ŠEIMA

LIETUVIAI FLORIDOJE

St. Petersburg, Fla.

ATVYKSTA LOS ANGELES
VAIDINTOJAI

Los Angeles Dramos sambūris po sėkmingų A. Skėmos 3-jų pasveikusių legendos „Živilės“ pastatymų Los Angeles, Toronte ir Chicagoje atvyksta į St. Petersburgą, kur 1982 m. sausio 30 d. 4 val. p.p. Floridos Lietuvių klubo salėje duos jau ketvirtą šio įdomaus veikalo pastatymą. Šio veikalo pastatymas ir vaidyba buvo visur labai gerai žiūrovų įvertinta ir šiltai priimta. Žiūrovai, nors ir braukdami ašaras, džiaugėsi dvasine atgaiva, nes „tai ir vėl pamatėme tikrą teatrą“.

Veikalą režisavo ilgametė Dramos sambūrio režisorė Dalila Mackialienė. Dekoracijos Algio Zaliūno, kuris su sambūriu dirba jau daugiau kaip ketvirtą šimtmečio. Veikėjų rūbai sukurti Emos Dovydaitytės, kuri sambūrio veikloje reiškiasi „nuo lopšio“.

Spektaklyje vaidina Sigutė Mikutaitytė-Peterson, Aloyzas Petčiulis, Antanas Kiškis ir Vincas Dovydaitis. Pasakotoja — Svajūno rolėje matysime pačią režisorę D. Mackialienę.

Los Angeles Dramos sambūrio kviečia ir globoja LB St. Petersburgo apylinkės valdyba, kurią

kos sveikatos, garsus, bet medžiaginiai suvaržęs, Beethovenas nuagai kančią ir sukuria didingą, pačią žmogaus dvasios esmę paliečiančią muziką. Savo ryžtą nepasiduoti likimui jis įvykdė — likimas prieš jį buvo silpnas priešininkas.

1982 sausio 24 d. Dievo Motinos parapijos auditorijoje įvyks tančiame simfoniniame koncerte išgarsime tik akimirksnį didžio Beethoven muzikos, bet tai akimirksnis, kuris niekada nemiršta, nes jį jau palietė amžinybės pirštai.

Paruošė Nijolė Kersnauskaitė

SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS VALANDOS

Lietuvių kalba šeštadieniais ir Sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. Stotis WOPA 1490 AM

Transliuojama iš nuosavos studijos Marquette Pk., vedėja Aldona Daukas.

7159 So. Maplewood Ave., Chicago, IL 60629

Tel. — 778-1543

sudaro inž. M. Krasauskas — pirm., A. Grudys — vicepirm., V. Palčiauskienė — sekr., K. Urbšaitis — ižd., J. Krivis — Liet. Fondo įgaliot., A. Kliorienė — Sviet. reikalų vadovė, J. Pupelienė — soc. reikalų vadovė ir S. Velbasiš — parengimų vadovas, kurio pastangomis ir įvyksta ir šis išskvietimas.

Tikimasi, kad Floridos lietuviai iš artimesnių ir tolimesnių vietovių atvyks pamatyti šią mūsų tragiškojo tautos gyvenimo 3 skirtingas epochas apimančią legendą ir savo apsilankymu pa-

gerbs iš taip toli atvykstančią teatralų grupę ir parems mūsų kultūrinės apraiškas.

Bilietus galima rezervuoti skambinant ižd. Kazui Urbšaičiui (tel. 813-347-4658 adresas: 6325 6th Ave. S., St. Petersburg, FL 33707).

M.K.

— Tu laiminga, brangioji, — sako vyras, — o aš turiu skrandžio žaidimą.

Mylėti žmonės — pašėlusiai sunkus uždavinys.

N. Pagodinas

Mirus

A. A.

DR. KONRADUI KARNAUSKUI, nuoširdžiausią užuojautą reiškiamė jo žmonai p. Genovaitei Karnauskienei, dukrai, žentui ir anūkams. Ypač p. Genovaitei jėgų pakelti šį didelį gyvenimo smūgį.

JUOZAS IR SALOMEJA
PETRAUSKAI

A. + A. CASIMIR NORUSIS

Gyveno Chicago, Illinois, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė sausio 12 d., 1982 m., sulaukęs 92 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 64 metus.

Pasiliko dideliame nuliūdime 2 sūnus Norman, marti Mary Jane ir Richard, 4 anūkai Veda, Norman Jr., Kim ir Dawn, sesuo Anna Kasperson, kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Velionis buvo vyras a. a. Cassie.

Priklausė Dariaus - Girėno American Legion Post No. 271.

Kūnas bus pašarvotas trečiadienį, 5 val. vak. Lack-Lackawicz koplyčioje, 2424 West 69th Street. Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, sausio 14 d. iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Svč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Sv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Sūnus, marti ir anūkai.

Laidotuvių direkt. Steponas C. Lack ir Sūnus — Tel. 737-1213.

Pranešu giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad pergyvenęs skausmus, 1982 m. sausio 3 d. mirė mano brangus mylimas vyras.

A. + A. ADOLFAS BAGDONAS

Gimęs Lietuvoje, sulaukęs 78 m. Amerikoje išgyvenęs 30 metų.

Gimęs Lietuvoje, sulaukęs 78 m. Amerikoje išgyvenęs 30 metų. Palaidotas sausio 5 d. mauzoliejuje, Kalvarijos katalikų kapinėse, St. Petersburg, Floridoje.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona, du broliai su šeimomis Lietuvoje ir mano sesers duklė Elfi Strynski bei artimieji.

Gilią padėką reiškiu: kunigams, atnėsavusiems sv. Mišias, tėvui K. Butkui už nuoširdų vadovavimą laidotuvėms, Kazimieriui Kleivai ir Elenai Bacevičienei už artimą pagalbą, šventas Mišias užprašiusiems, aukotojams per Tautos Fondą velionį įamžinti, visiems mielais laidotuvių dalyviams ir užuojautos pareiškusiems. Lieku giliai dėkingume su jumis.

Liūdinti ŽMONA

A. A.

VLADAS PETRAŠŪNAS

Gyveno Clarendon Hills, Illinois.

Mirė sausio 10 d., 1982 m., 2 val. popiet, sulaukęs 64 m. amž. Gimė Lietuvoje, Sakių apskrityje, Barzdžių valsčiuje, Paviškių kaime. Amerikoje išgyveno 32 metus.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Jadvyga, duklė Genė Radzevičius, žentas Bronius, anūkai Ilona ir Rimas, švogerka Aleksandra Klimienė su šeima Floridoje, kiti giminės, draugai ir pažįstami. Priklausė Saulių Rinkinei ir Cicero Medžiotų klubui.

Kūnas pašarvotas Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 West 71 Street Laidotuvės įvyks trečiadienį, sausio 13 dieną, iš koplyčios 10 val. ryto po apeigų bus nulydėtas į Lietuvių Tautines kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Žmona, duklė, žentas ir anūkai.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus — Telef. 476-2345.

DRAUGAS, trečiadienis, 1982 m. sausio mėn. 13 d.

5

Mylimam sūnui

A. + A. LAISVŪNUI SKEIVALUI

mirus, didelio skausmo prislėgtiems tėvams LIONEI ir ANTANUI SKEIVALAMS reiškiamė giliausią užuojautą ir kartu liūdimė.

ALBINA IR MYKOLAS ČEPULIAI

Philadelphia, Pa.

A. + A. VLADUI PETRAŠIŪNUI

mirus, liūdesio valandoje p. Jadvygai Petrašiūnienei ir giminėms giliausią užuojautą reiškia

CICERO MEDŽIOTOJŲ - ŽUVAUTOJŲ
KLUBAS

E U D E I K I S

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

1410 So. 50th Av., Cicero

Tel. 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVENUE Tel. YArds 7-1138-30

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SONOS

2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213

11028 Southwest Highway, Palos Hills, Illinois Tel. 974-4410

PETRAS BIELIONAS

4348 SO. CALIFORNIA AVENUE Tel. LAfayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 SO. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

LAND OF CROSSES

The struggle for religious freedom in Lithuania, 1939 - 1978

by

Užsakymus siųsti:

MICHAEL BOURDEAUX, M.A., B.D.

Printed in England 1979, 339 pages. Price — including shipping and handling \$8.95.

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Illinois gyventojai dar pridėda 48 ct. valstyšios mokesčio.

PAŽINKIME MAŽĄJĄ LIETUVĄ

(JOS 4000 METŲ ISTORIJA)

Prof. dr. Povilo Kušnerio studija apie Mažąją Lietuvą: „Pietryčių Pabaltijo etninė praeitis“, išleista Sovietų Mokslo Akademijos. Vertė A. Tenisonas. Gausiai iliustruota su keleta žemėlapių, Istoriko Sauliaus Girniaus plati anglų kalba santrauka (Summary), 224 psl. kietais viršelais. Spaudė M. Morkūno spaustuė, išleido: Liet. Miškininkų Sąjunga Išeiv. Kaina su persiuntimu \$10.90. Ill. gvv. primoka 50 centų (taksų). Užsakymus siųsti: „DRAUGAS“, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

APLINK MUS

× Lietuvos bažnyčių knygų autoriui reikalingos šių knygų nuotraukos: Benedikto Andriūkos, SJ, Mykolo Augulio, Antano Bieliūno, Severino Butelkio, Antano Čimeliaus, Kosto Daukanto, Vinco Grušo, Juozo Kastro, Jono Novickio, Stasio Rimkevičiaus, Balio Vėgėlės, Pranciškaus Vitkevičiaus. Jeigu kas jų turėtų, prašomi paskolinti ir prisiųsti adresu: Br. Kviklys, 5747 So. Campbell Ave., Chicago, Ill. 60629.

× Pedagoginio Lituanistikos instituto naujas semestras pradamas sausio 30 d. 9 val. Studentai į akivaizdinį skyrių priimami iki minėtos datos. Į neakivaizdinį skyrių studentai priimami bet kokių metų. Suinteresuoti prašomi kreiptis į Pedagoginį Lituanistikos institutą Jaunimo centre šeštadieniais paskaitų metu (arba tel. 434-4545).

× Vytautas Kriščiūnas, Palos Hts., Ill., Bronė Škirpa, Washington, D. C., Kostas Čiuželis, Detroit, Mich., Jonas Riauba, Toronto, Kanada, Stasys Liutkus, Waterbury, Conn., atsiuntė po 5 dol. aukų už kalėdines korteles ir kalendorių. Ačiū.

× Poetė Zina Katiliškienė, Lemont, Ill., Gražina Meikeika, Hinsdale, Ill., Bronė Pridotkas, Worcester, Mass., Stasys Paškauskas, Los Angeles, Cal., atsiuntė po 5 dol. aukų už kalėdines korteles ir kalendorių. Ačiū.

× Leonas Radvila, Oak Lawn, Ill., D. Jurgaitis, Cleveland, Ohio, Jonas Litvaitis, Fair Lawn, N. J., Otis R. Saulius, Denver, Col., atsiuntė po 5 dol. aukų už kalėdines korteles ir kalendorių. Ačiū.

× Juozas Lekas, Chicago, Ill., lietuviškų organizacijų darbuotojas, aplankė "Draugą", pratęsė prenumeratą ir kartų pridėjo 10 dol. aukų už kalėdines korteles ir kalendorių. Ačiū.

× Didysis koncertas įvyks sausio 24 d., 3 val. Jaunimo centre. Koncertą išpildys sol. Gina Čapkauskienė. Bilietai gaunami J. Vaznelio prekyboje. (pr.)

× JAV LB Vidurio Vakarų apygardos valdybos ruošiamame apylinkių valdybų pirmininkų, valdybų narių ir revizijos komisių pirmininkų informaciniame susirinkime sausio 17 d. Jaunimo centre, pranešimą apie Pasaulio Lietuvių Bendruomenės veiklą padarys pirm. V. Kamanas. Registracijos pradžia 9:30 val. ryto. (pr.)

× I Vilniū! Išvykstam kovo mėn. 25 d., grįžtam balandžio 8 d. 15 dienų kelionei vadovauja sol. Algis Grigas. Pilna kaina 1,345 dol.! Dėl tolimesnių informacijų kreiptis į: Four Way Travel Service 3455 W. 43rd St., Chicago, Ill. 60629, telef. (312) 471-2500, arba 471-1702. (sk.)

× Neprigirdintiems — Nemokamai klausia patikrinama trečiadieniais ir penktadieniais nuo 10 v. r. iki 4 val. popiet, šeštadieniais nuo 10 iki 12 val. adresas: 3042 West 63rd St., Chicago, Illinois. Tel. 778-3189. Parduodami ir taisomi visų firmų klausos aparatai. Baterijos už pusę kainos. Zenith firmos ausiniai aparatai. Robert Stensland & Associates, 950 Lake St., Oak Park, Ill. Atidara tik pirmadi., ketvirtadi. ir šeštadi. Tel. 848-7125. (sk.)

× Dengiamie ir taisomie visų rūšių stogus. Už savo darbą garantuojame ir esame apdrausti. Skambinkite Arvydui Kleiui tel. 434-9655 arba 737-1717. (sk.)

× Lietuvių Operos valdyboje šiais metais yra Rūta Grauzienė, Evelyne Ozellenė, Eglė Rukštelytė - Sundstrom, Valerija Žadeikienė, Vaclovas Momkus, Algirdas Putrius, Vytautas Radzius, Jurgis Vidžiūnas ir Jonas Žukauskas.

× Bronius Kviklys, knygų "Lietuvos Bažnyčios" autorius, aptars skaidrėse rodomas Lietuvos bažnyčias sausio 15 d. kultūrinėje vakaronėje Jaunimo centro kavinėje. Vakaronę rengia Jaunimo centro Moterų klubas.

× Marquette Parko Lietuvių Namų savininkų organizacijos susirinkimas bus sausio 15 d., penktadienį, 7:30 val. vak. parapijos salėje. Yra svarbių dalykų apsvaistyti. Prašome visus gausiai dalyvauti.

× Dr. Elena L. Liutikas, Bethesda, Md., pratęsdama prenumeratą, atsiuntė ir 12 dol. auką. Ačiū.

× Felicija Česonienė, Baltimore, Md., Stanley Senferas, Mechanicburg, Pa., Vl. Gelaziūnas, St. Petersburg Beach, Fla., Kostas Širvinskis, Cleveland, Ohio, B. V. Sidzikauskas, Pompano Beach, Fla., visi atsiuntė po 5 dol. aukų už kalėdines korteles ir kalendorių. Ačiū.

× Valerija Kundrotienė, Pigeon, Mich., atsiuntė 8 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Po 1 dol.: Ona Bakaitienė, Chicago, Ill., A. Knežienė, New Britain, Conn. Po 6 dol. — Agota Voketaitienė, New Haven, Conn., Paul Grizas, Waukegan, Ill. Po 3 dol.: D. Janutienė, Kazimiera Lingertaitė, Jonas Brokas, Po 2 dol. — Jonas V. Ruzgys ir M. Rumbaitis. Visiems ačiū.

× Inž. Vaclovas ir Vanda Mažeika, Park Ridge, Ill., Antanas Bertulis, Hot Springs, Ark., E. Abramikas, Sauk Village, Ill., Juzė Paalksnis, Chicago, Ill., E. Janulaitis, Hyannis, Mass., Ona Eimutis, Cleveland, Ohio, visi atsiuntė įvairiomis progomis po 10 dol. aukų. Labai ačiū.

× Dr. R. Sidrys, Streaton, Ill., Stasys Balcūnas, Juno Beach, Fla., Č. Masaitis, Thompson, Conn., S. Paulavičius, Davenport, Iowa, Juozas ir Elena Gailevičiai, Baltimore, Md., atsiuntė po 10 dol. aukų už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai ačiū.

× K. Juknelis, Melrose Park, Ill., lietuviškų organizacijų darbuotojas, užsiskaitė įvairių leidinių už 102 dol. ir ta pačia proga pridėjo 10 dol. aukų už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai ačiū.

× Frank Paulikas, Juozas Budrys, Balys Krasauskas, C. Davidsonis, Jonas Savickas, Antanas Kleiza, Juozas Strungys, Augustinas Pranckevičius, Vincas Urbinas, J. Paškevičius, E. Taraskevičius, Vidmantas Raišys, Jurgis Kasakaitis, Aldona Draustinė, G. Brawn, visi Chicago, visi atsiuntė po 5 dol. aukų už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai ačiū.

× Poetas Apolinaras Bagdonas, Chicago, Ill., Janina Petraitis, East Chicago, Ind., A. Sturonas, Oak Lawn, Ill., J. Butauskas, Detroit, Mich., Petronella Antakauskas, Worcester, Mass., M. Kutaitis, West Hartford, Conn., atsiuntė po 5 dol. aukų už kalėdines korteles ir kalendorių. Ačiū.

× Alex Blinstrubas, Summit, Ill., Sally Vidžiūnienė, Bloomington, Ill., Ona Tiknevičius ir Vincas Tiknevičius, Cicero, Ill., Stasys Rudys, Worcester, Mass., atsiuntė po 5 dol. aukų už kalėdines korteles ir kalendorių. Ačiū.

× Petras Minkeliūnas, Chicago, Ill., aplankė "Draugą", įsiėjo naujausių leidinių ir įteikė 10 dol. auką už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai ačiū.

CHICAGOS ŽINIOS

CODY SVEIKATA

Kardinolas J. Cody iš specialaus širdininkų skyriaus perkeltas į normalų kambarį Northwestern ligoninėje, tačiau gydytojai jo sveikatos padėtį laiko rimta. Tik džiaugiasi, kad nereguliarus širdies plakimas pašalintas. Kard. J. Cody jau šėštą kartą ligoninėje nuo 1981 m. Jis 1975 m. pergyveno širdies smūgį ir turi diabetą. Dabar jis yra 74 m. amžiaus.

ŽIAURUS TĖVAS

Arštuotas Roland Harris, 23 m., gyvenęs 5745 S. Bishop St., Chicagoje. Jis kaltinamas savo dvejų metų dukterį taip sumušęs, kad ji mirė.

ZUVO MOKYTOJAS

Lisle aukštesnės mokyklos mokytojas David Gotmer, 32 m., buvo su 80 moksleivių nuvykęs į Rib kalnus slidinėti pašilūžomis. Jo šaliką pagavo keltuvo diržas ir jį vilko 100 pėdų. Nugabentas į Wausau ligoninę mirė. Tai buvo mokytojo pirmą ir paskutinę kelionę į slidinėjimo vietą.

FILMAS APIE DROBULĘ

Ilgametis Turino drobules tyrinėtojas, Loyolos univ. prof. kun. Francis L. Filas, įėjusias, išleido pusvalandžio ilgumo filmą, įrodantį, kad drobulė buvo tikrai ta, kuri buvo panaudota laidojant nukryžiuotą Kristų.

NUBAUSTA UŽ KYŠĮ

Wandos Brandstetter, čikagietės, nuteisinta už bandymą kyšiu papirkti Illinois parlamento narį, kad jis balsuotų už vadina moterų lygių teisių nuostatą, apeliacinis Illinois teismas patvirtino. Jai uždėta baismė: atidėti 150 valandų visuomenės labei ir sumokėti 500 dol. pabaudos.

× L. V. Petrušaitis, Waterloo, Kanada, C. J. Sladickas, Lebanon, N. J., užsiskaitė naujausių leidinių už didesnę sumą.

× Frank Janušas, Chicago, Ill., pratęsdamas "Draugą" prenumeratą, paaukojo ir 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Ačiū.

× Bronė Lankutis, Lansdale, Pa., pratęsdama prenumeratą, atsiuntė ir 17 dol. auką už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai ačiū.

× Dr. A. Jankaitis, Yonkers, N. Y., Alfonsas Juras, Kenosha, Wis., Viktoras Endriūnas, Chicago, Ill., B. Juraška, Wolcott, Conn., atsiuntė po 10 dol. aukų už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai ačiū.

× Zenonas Lukauskas, Kenosha, Wis., lietuviškų organizacijų darbuotojas, atsiuntė didesnę auką už kalendorių. Ačiū.

× Alodis D. Trečiokienė, Santa Monica, Cal., atsiuntė 10 dol. auką už kalėdines korteles ir kalendorių su prierašu: "Priimkite nuoširdžiausius sveikinimus ilgiems laimingiems Metams". Ačiū už paramą ir lankėjimus.

× Pranas Šapalas, Lemont, Ill., Vincas Kezinaitis, Hamilton, Ont., Kanada, Elena Karpus, New Boston, Mich., Antanas Juknevičius, Miami Beach, Fla., Juozas Vembrė, So. Boston, Mass., atsiuntė po 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai ačiū.

× Kun. Pius Brazauskas, Nort Bend, Ore., J. Šepety, Detroit, Mich., Jonas Kulikauskas, Pompano Beach, Fla., A. Šaulis, Toronto, Kanada, K. Didžiulis, Galway, N. Y., Juozas Damašis, Cleveland, Ohio, visi atsiuntė po 10 dol. aukų už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai ačiū.

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Čikagos ZVAIGŽDUTĖ

Išleistas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

"Snaigės" laukia eilės pasirodyti mokyklos Kalėdų eglutės šventėje.

Nuotr. Gintaro Plačo

MANO MAZOJI LĖLĖ

(Atpasakojimas)

Agnietė Le Roy de Marcourt buvo labai išpaikinta (išlepin-ta) ir sugadinta mergaitė. Jos tėvas grafas buvo labai turtingas ir savo vienuolėi dukteriai duodavo, ko tik ji panorėdavo. Parapijos kunigas atvykdavo pamokyti religijos, bet geri dalykai trumpai pasilikdavo jos širdyje.

Vieną dieną visa grafų šeima išvažiavo į krantoves aspirokti Kalėdoms. Agnietė gavo lėlytę, kurią labai mylėjo. Auklė liepė pasimelsti prie Kūdikielio Jėzaus, kad artinantis Kalėdų šventės būtų geresnė ir užjaustų kitus.

Vienam vargingam Paryžiaus kvartale gyveno neturtin-ga šeima. Tėvas džiovininkas, motina gulėjo lovoje su nulaž-ta koja. Maža Magdūtė šaldama gatvėje prašė praeivių pinigų, kad pagelbėtų savo tėvams, broliukui ir sesutei. Tas pats kunigas rūpinosi ta šeima. Va-karas Magdūtė melsdavosi prie Kūdikielio Jėzaus už visus geradarius.

Agnietė žaisdama parke pa-metė savo mylimiausiąją lėlę. Labai pergyveno. Savaitėmis verkdamo, mažai valgėdavo. Tė-vai paskyrė 200 frankų tam, kas suras ir atneš į rūmus Ag-nietės lėlytę. Praėjo nemažai laiko, mergaitė nyko. Vieną va-karą atsiklaupė prie Kūdikielio Jėzaus ir taip meldėsi: "Jei nori, brangiausias Jėzau, aš būsiu la-bai gera mergaitė. Aš išdalinsiu pavargėliams visus savo pinigus".

Kitą dieną ir rūmus atėjo ku-nigas su vargše Magdute ir pranešė, kad Magdūtė surado jos lėlę. Ji mielai būtų sau pa-silikusi, bet žinodama, kad ne-jos, grąžina. Agnietė apsidžiaugė. Nusivedė ją į savo kamba-rį, buvo jai mieli ir mandagi. Tuo metu kunigas papasakojo grafs apie šeimos skurdą ir bėdas. Jie labai susijaudino ir pasiuntė jiems daug gėrybių.

Agnietė po daug neramų naktų, išsėjos ramiai. Mėnulis švietė į jos langą, buvo labai graži žiemos naktis. Ji apsi-verčia ant šono ir nustemba. Pa-guldyta lėlytė atsiklaupia prie Kūdikielio Jėzaus altorė (kurį Agnietė turėjo savo kambaryje). Mėnulis šviesa apšviečia Kūdikielio Jėzaus veidą. Jis liū-dnas ir per Jo skruostus rieda ašaros. Staiga pasigirsta ma-žas, kaip skambalukas, lėlytės balselis: "Brangiausias Jėzau, Agnietė yra negalvojanči, bet nėra bloga. Ji nežino, kas yra neturtas ir neturi gailestingumo kitiems. Atleisk jai, geriausias Viešpatie, išmokyk ją naujai gyventi, užjausti Magdūtę ir tuos mažutėlius. Jie daug ken-čia, bet niekam nesiskundžia. Jie neturi gerų drabužių, žais-lų, o jie Tave myli ir yra lai-mingi. Išmokyk Agnietę, kad ji

juos dėl Tavęs mylėtų. O Jė-zau, išmokyk ją išsizadėti savęs ir sekti Tave!" Užlinko debe-sys ant mėnulio, pasidarė kam-baryje tamsu. Agnietė užmigo. Viskas pasikeitė. Agnietė po lėlytės maldos pasidarė labai gera. Vieną dieną, prieš pat Kalėdas, ji surinko visus savo geresnius žaislus ir nugabeno į Magdūtės namus. Ji taip pa-darė jos tėvams nežinant. Ne-buvo šiltai apsiiręngus, sušalo ir gavo plaučių uždegimą. Susirū-pino tėvai, kvietė geriausius gydytojus. Gydytojai mažai vil-ties turėjo, kad ji pasveiks. Meldėsi kunigas ir Magdūtės šeima. Meldėsi tėvai ir gydyto-jai.

Dieną prieš Kūčias, kada tė-vai karštai meldėsi prie Kūdiki-eio Jėzaus, apie vidunaktį debe-sys pranyko nuo dangaus, mė-nulio šviesa nušvietė kambarį ir mergaitės išbalus veidą. Ligo-nė atmerkė akis ir linksmai nu-sisypsojo: "Brangioji mamytė, angelai mane bučiuoja, bet ko-dėl jūs verkiate". Pirmieji klausimai buvo, kur lėlytė, kur Mag-dūtė ir kunigas.

Agnietė atsigavusi iš po ligos buvo labai gera visiems. Mag-dūtė buvo jos gera draugė. Tė-vai aprūpino jos šeimą viskuo. Ji užaugo labai graži mergaitė. Jos gerumas buvo lygus jos gra-žumui. Visada meldėsi prie Kūdikielio Jėzaus. Angelai ją iš-bučiuojo ir tyliai į jos ausį pa-sakė meilės ir pasišventimo žo-džius.

DAŽNAI SNINGA

Per Kalėdas dažnai sninga. Vakare prieš Kalėdas yra Kū-čios. Susirenka šeima ir gim-išios, valgo vakarienę be mėsos. Senelis sukalba maldą. Visi pa-sidalina plotkele, tada valgo sil-kes, žuvis, mišrainės ir kisie-liaus. Paskiau visi eina prie eg-lutės pasidalyti dovanų. Žmonės vidurnaktį eina į mišias. Kalė-dos yra Jėzaus gimimo diena, todėl mes ją švenčiame.

Nida Tijiūnelytė,

Dariaus - Girėno lit. m-las
skyr. mokinė.

KAD KALĖDOS BŪTŲ

MAN LINKSMOS...

Pirmiausia reikėtų, kad būtų visi sveiki ir linksmi. Sau aš norėčiau arklio. Juo jodinėjū kiekvieną savaitę ir tikrai jį pa-milau. Jo vardas yra Willie. Jis dabar priklauso arklidėms. Tą arklių aš tikrai norėčiau atrasti po mūsų eglute...

Vita Žukauskaitė, V kl.

Kalėdos yra linksmos, kai visi šeimos nariai suvažiuoja kartu. Būtų malonu, jeigu net iš Lietu-vo suvažiuotų visa giminė. Ta-da visi būtų linksmi ir užmirštų savo vargus. Kalėdų metu yra viskas gražu ir balta. Balta reikiama švartu. Ir niekas nieku

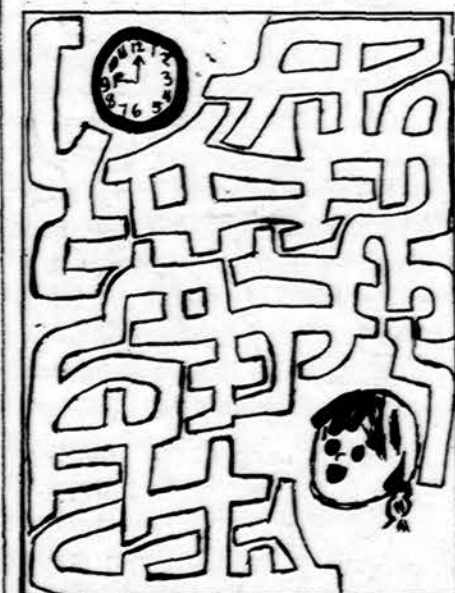
nesirūpina, kadangi visi yra linksmi. Kalėdos yra kaip sap-nas, nes vaikai dainuoja ir snai-gės krinta...

Darius Laucius, VI kl.

Abu Kr. Donelaičio lit. m-las
mokiniai.

GALVOSŪKIS NR. 71

Mergaitė 12 val. turi išeiti į draugės gimtadienio pobuvį. La-krodis toli, nemato. Padėkite ją nuvesti prie laikrodžio, kad ne-pavėluotų į pobuvį. Žiūrėkite piešinėlį. (5 taškai).

GALVOSŪKIS NR. 72

Čia surašytos žinios apie Ame-rikos pinigą dešimtuką (dime). Patikrinkite, ar jos teisingos. Jei bus neteisingai parašyta, pa-žymėkite, kaip turi būti. Visas darbas vertinamas 5 taškais.

1) Dešimtukas yra mažesnis savo dydžiu už vieno cento mo-netą (pennie). 2) Žodis "dime" tik vieną kartą parašytas. 3) Vyro galva yra kiekviniame dešimtuke. 4) Žodžio "ten" nėra pažymėta nė viename dešimtu-ke. 5) Dešimtuko vertė nėra pažymėta veido pusėje. 6) Gal-va dešimtuke visada profilyje. 7) Žodis "liberty" visada žymi-mas veido pusėje. 8) Dešimtu-ke yra įrašyta daugiau, negu vie-nas simbolis. 9) Žodžiai "Uni-ted States of America" yra įra-šyta lanko formoje (pusėje ap-skritimo). 10) Tik vienas skai-čius dešimtuke yra pažymėtas, kuris parodo pinigų išleidimo datą. 11) Įrašai: "In God We Trust" ir "E Pluribus Unum" yra kiekviniame dešimtuke. 12) Nuo 1916 metų tik dvi dešimtu-kų serijos turi skirtingus pieši-nius (design).

GALVOSŪKIS NR. 73

Yra duotos dvi raidės, o li-kusias reikia sugalvoti, kad išei-tų lietuvių kalbos žodis varto-jamas šnekamoje kalboje. Iš-duotų raidžių skaitant žemyn susidaro žodžiai: rīša, ir ašis. Žodžiai turi būti 4 raidžių. (10 taškų).

— RA —

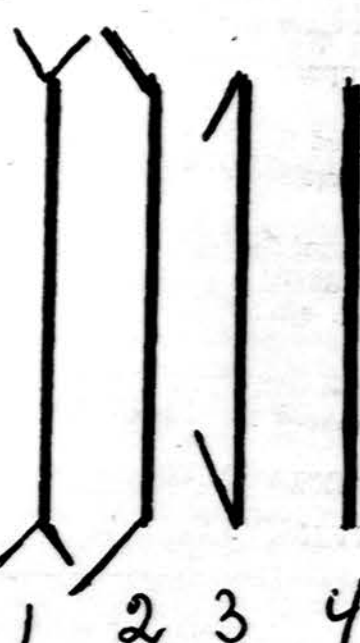
— IŠ —

— SI —

— AS —

GALVOSŪKIS NR. 74

Ar tos keturios tiesios lini-jos yra ilgesnės už vieną kurią kitą? (5 taškai).

GALVOSŪKIS NR. 75

Žodžiai: slenkstis, gailėstis, išgąstis, prieglobstis, ramstis, rūstus, skaištus. Parašykite šių žodžių tokius linksnius, kuriuo-se tariant nesigirdėtų priebal-sio s, bet liktų raidė s. (10 taš-kų).

GALVOSŪKIO NR. 51

SPRENDIMAS

A

Pirmoji trupmena bus 1/5

B

Antroji trupmena — 1/7.

GALVOSŪKIO NR. 52

SPRENDIMAS

1) Saulė, 2) Vėla, 3) Dieta.
4) Lietuva, 5) Avis, 6) Vilnis,
7) Bus, 8) Aras. Skersai:
Lituanus.

GALVOSŪKIO NR. 53

SPRENDIMAS

Antrojo kvadrato piešinys yra pingvinas.

GALVOSŪKIO NR. 54

ATSAKYMAS

Abu apskritimai vienodo dy-džio.

GALVOSŪKIO NR. 55

ATSAKYMAS

Japonų aukščiausias kalnas vadinasi Fujiyama.

ZODŽIAI NEPAŽISTAMI,

BET LIETUVISKI

Cvimbukas — muštuvio men-turis: Šitai mušenka per ilgas cvimbukas.

Cvokė (apie kvaišą moterį): Eik tu, cvokė, ką tu išmanai!

Čaknoti — kapoti čeksint: Ge-nys medų čaknotoja.

Čaklėtelė — čeklėtelė: Kaip čaklėtelėsiu su vategu per spran-dą!

Čakterėti — kirviu suduoti, kirs telėti: Su kirviu čakterėk, ir par-kirsi meduką.

Čampoti — čempoti, retai kramtyti, negražiai valgyti, čiau-moti: Davė ubagėliui duonos, čampoja, čampoja, bet nebesu-kramto.

Carmalas — (švelnaus veiksmo žodis): Ak tu, čarmale vienas, kodėl vakar neatėjai!

Carpulyti — kirpti: Antrą avi baigiu čarpulyti.

H. Nagys yra didelės intucijos ir erudicijos kritikas, beveik vi-sais atvejais pasirodė teisus, iš-kodamas poetuose savito pasaulio ir naujo žodžio. Jam jokia tema-tika neišperka talento stokos.

...Vyrišku žodžiu jis nugincluo-ja šališkos kritikos machinacijas, atidengia vidutiniškumą bei ta-lento stoką.

(Š Lietuvos literatūra svetur)